

vergadering **16**
zittingsjaar 2022-2023

Woordelijk Verslag

Plenaire Ochtendvergadering

van 21 december 2022

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
ONDERZOEK VAN DE GELOFSBRIEVEN EN EEDAFLEGGING	5
POLITIEKE FRACTIES	
Wijziging in de samenstelling	5
VERKIEZING VAN EEN SECRETARIS	6
SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES	
Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden	6
VOORSTEL VAN DECREET van Tom Ongena, Kris Van Dijck, Brecht Warnez, Nadia Sminate, Katrien Partyka en Paul Van Miert tot wijziging van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, wat betreft de oprichting van een deontologische commissie bij de gemeenteraad en de districtsraad – 1502 (2022-2023) – Nr. 1	
Voorstel tot verwijzing naar de commissie	6
MOTIE VAN ORDE	
Opheldering over de stand van zaken	7
ONTWERP VAN DECREET tot regeling van de verwerking van persoonsgegevens in het beleidsveld sociale bescherming en in het beleidsveld gezondheids- en woonzorg, wat betreft de erkenning van gezondheidszorgberoepen en de preventieve gezondheidszorg – 1417 (2022-2023) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	8
Artikelsgewijze bespreking	8
ONTWERP VAN DECREET over de premie kwalificerend werkplekieren voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding – 1456 (2022-2023) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	8
Artikelsgewijze bespreking	13
VOORSTEL VAN DECREET van Koen Daniëls, Loes Vandromme, Jean-Jacques De Gucht, Annabel Tavernier, Hilâl Yalçın en Arnout Coel tot het nemen, naar aanleiding van de Oekraïne-crisis, van dringende maatregelen in het onderwijs voor kleuters, leerlingen en cursisten die ressorteren onder richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen (IV) – 1512 (2022-2023) – Nr. 1	
Algemene bespreking	13
Artikelsgewijze bespreking	18
VOORSTEL VAN DECREET van Philippe Muyters, Maaïke De Rudder, Steven Coenegrachts, Kris Van Dijck, Karin Brouwers en Freya Perdaens tot het verlenen van noodleningen en noodsteun aan de georganiseerde sportsector naar aanleiding van de stijgende energie-uitgaven – 1518 (2022-2023) – Nr. 1	
Algemene bespreking	18
Artikelsgewijze bespreking	23

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Karl Vanlouwe, Orry Van de Wauwer, Bart Tommelein, Cathy Coudyser, Karin Brouwers en Sofie Joosen over de erkenning van de Russische Federatie als staatssponsor van terrorisme – 1516 (2022-2023) – Nrs. 1 en 2	
Bespreking	23
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	35

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Liesbeth Homans

– *De vergadering wordt geopend om 9.59 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Veerle Geerinckx: ambtsverplichtingen;

Mieke Schauvliege: door het Vlaams Parlement toegestane zending;

Roosmarijn Beckers, Guy D'haeseleer, Tom De Meester, Kim De Witte, Sihame El Kaouakibi, Elisabeth Meuleman, Freya Saeys, Stefaan Sintobin, Bart Tommelein, Tine van der Vloet, Suzy Wouters: gezondheidsredenen.

ONDERZOEK VAN DE GELOFSBRIEVEN EN EEDAFLEGGING

De voorzitter: Dames en heren, bij koninklijk besluit van 17 december 2022 is mevrouw Caroline Gennez benoemd tot minister.

Zij zit op de publiektribune. Proficiat, mevrouw Gennez. (*Applaus*)

Dientengevolge heeft zij geen zitting meer in het Vlaams Parlement.

Bij brief van 19 december 2022 verzaakt mevrouw Inga Verhaert, eerste opvolger, aan haar mandaat.

De opvolger die in aanmerking komt om mevrouw Caroline Gennez voor de duur van haar ministerambt te vervangen, is de heer Thijs Verbeurgt.

De geloofsbrieven van de heer Thijs Verbeurgt werden reeds goedgekeurd in de plenaire vergadering van 18 juni 2019. Het administratieve onderzoek heeft uitgewezen dat sindsdien geen wijziging is opgetreden in de vervulling van de verkiesbaarheidsvoorwaarden.

Vraagt hierover iemand het woord? (*Neen*)

Ik roep de heer Thijs Verbeurgt uit tot Vlaams volksvertegenwoordiger en nodig hem uit aan het spreekgestoelte de grondwettelijke eed af te leggen, die luidt als volgt: "Ik zweer de Grondwet na te leven."

– *Thijs Verbeurgt legt de eed af. (Applaus)*

Mijnheer Verbeurgt, ik geeft u akte van uw eedaflegging.

Namens alle collega's heet ik u van harte welkom in het Vlaams Parlement.

POLITIEKE FRACTIES

Wijziging in de samenstelling

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 20 december 2022 delen mevrouw Hannelore Goeman, voorzitter van de Vooruitfractie, en de heer Thijs Verbeurgt mee dat de heer Thijs Verbeurgt toetreedt tot de Vooruitfractie.

VERKIEZING VAN EEN SECRETARIS

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de verkiezing van een secretaris van het Vlaams Parlement ter vervanging van mevrouw Caroline Gennez, die geen zitting meer heeft in het Vlaams Parlement.

Bij mail van 20 december 2022 draagt mevrouw Hannelore Goeman, voorzitter van de Vooruitfractie, de heer Bruno Tobback voor.

Zijn er nog andere voorstellen? (*Opmerkingen. Gelach. Applaus*)

Niemand durft. (*Gelach*)

Aangezien het aantal kandidaten overeenstemt met het aantal toe te wijzen plaatsen, verklaar ik de heer Bruno Tobback verkozen tot secretaris van het Vlaams Parlement. Proficiat. (*Applaus*)

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden

De voorzitter: Dames en heren, voor de Vooruitfractie zijn

in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie de heer Bruno Tobback als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Thijs Verbeurgt,

in de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie mevrouw Caroline Gennez als vast lid vervangen door de heer Thijs Verbeurgt,

in de Commissie voor Reglement en Samenwerking mevrouw Caroline Gennez als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Thijs Verbeurgt en

in de Commissie voor de Bestrijding van Gewelddadige Radicalisering mevrouw Annick Lambrecht als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Thijs Verbeurgt.

**VOORSTEL VAN DECREET van Tom Ongena, Kris Van Dijck, Brecht Warnez, Nadia Sminate, Katrien Partyka en Paul Van Miert tot wijziging van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, wat betreft de oprichting van een deontologische commissie bij de gemeenteraad en de districtsraad
– 1502 (2022-2023) – Nr. 1**

Voorstel tot verwijzing naar de commissie

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Voorzitter, ik vraag het woord bij motie van orde met betrekking tot het voorstel van decreet van Tom Ongena, Kris Van Dijck, Brecht Warnez, Nadia Sminate, Katrien Partyka en Paul Van Miert tot wijziging van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, wat betreft de oprichting van een deontologische commissie bij de gemeenteraad en de districtsraad. Dat is het parlementair document met het nummer 1502. Ik wil vragen om dat van de agenda te halen en naar de bevoegde commissie te verwijzen.

De voorzitter: Collega's, aangezien dit punt formeel is toegevoegd door een beslissing van het Uitgebreid Bureau van maandag, zal er hierover moeten worden gestemd.

De collega's die het eens zijn met het voorstel van de heer Schiltz, wordt verzocht op te staan.

Het voorstel is aangenomen. Bijgevolg wordt het voorstel van decreet verwezen naar de Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering.

Het incident is gesloten.

MOTIE VAN ORDE

Opheldering over de stand van zaken

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Ja, voorzitter, ook bij motie van orde, over de agenda: er staan een aantal decreten op de agenda waarvan er eentje zonet is binnengekomen en een ander nog niet. Dat moet hier dus besproken worden. De plenaire vergadering is geopend, maar de teksten zijn niet eens beschikbaar. Ik vind dat een gebrek aan hygiëne vanuit de meerderheid. Misschien moet men dan zeggen dat men gewoon geen democratisch debat meer wil, en dat we gewoon moeten stemmen? Anders stel ik voor dat men die teksten op tijd indient, of op z'n minst aan alle fracties bezorgt, voordat ze op de agenda worden gezet. Wij hebben die níét ontvangen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Collega D'Haese, u hebt natuurlijk gelijk dat de teksten er op tijd moeten zijn. Alles is gisteren ingediend en de meeste dingen zijn persklaar gegeven en zijn op de website beschikbaar. De tekst met betrekking tot Oekraïne is gisteravond bezorgd, nog voordat hij persklaar gegeven werd. Dat is zeer uitzonderlijk, maar we hebben dat toch gedaan.

De voorzitter: Ze staan er net allemaal op.

Wilfried Vandaele (N-VA): Wij bezorgen altijd alles aan de fractiesecretarissen, collega's, anders is het niet te doen. Onze fractiesecretaris bezorgt het aan de andere fractiesecretarissen.

Het enige wat u nog niet hebt – daar hebt u dan wel gelijk in – is de tekst over de ondersteuning voor Sport. Maar dat is één van de zeven of acht teksten. De tekst over de sportsteun en de sportleningen komt er straks aan. Daar hebt u dus gelijk, maar niet voor de rest. De rest is allemaal gisteren bezorgd.

De voorzitter: Neen, het is bezorgd aan de diensten, maar de diensten hebben natuurlijk ook nog werk, collega Vandaele.

Wilfried Vandaele (N-VA): Neen, aan de fractiesecretarissen.

De voorzitter: Oké, aan de fractiesecretarissen. En ze zijn ook allemaal net gepubliceerd op de webstek. *(Opmerkingen van Jos D'Haese)*

Collega D'Haese, ik begrijp u ten volle. Ik ga u niet te veel gelijk geven, maar het is bijna Kerstmis, dus bij dezen.

Maar goed, als de meerderheid zou werken via spoedbehandelingen, wat we in deze plenaire vergadering al verschillende keren gedaan hebben, dan zaten we in exact dezelfde situatie. *(Opmerkingen van Jos D'Haese)*

Oké, maar ik kan me niet voorstellen dat u tegen extra steun aan Oekraïners bent? *(Opmerkingen van Jos D'Haese)*

De teksten staan momenteel online, en ze zijn dus ook naar uw fractiesecretaris doorgestuurd, dixit collega Vandaele.

Jos D'Haese (PVDA): Voorzitter, het is woord tegen woord, maar ...

De voorzitter: Ik beheer de mailbox van collega Vandaele niet.

Jos D'Haese (PVDA): Neen, dat weet ik, maar als de heer Vandaele hier stellig beweert dat ik niet de waarheid spreek, dan zal ik daar formeel in zijn: wij hebben die teksten niet ontvangen en wij kunnen die dus ook niet bekijken. Ik denk dat dat redelijk duidelijk is. Dat wil uiteraard niet zeggen dat wij tegen steun voor die maatregelen zouden zijn. Dat is helemaal niet het punt. Het gaat over de parlementaire werkzaamheden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET tot regeling van de verwerking van persoonsgegevens in het beleidsveld sociale bescherming en in het beleidsveld gezondheids- en woonzorg, wat betreft de erkenning van gezondheidszorgberoepen en de preventieve gezondheidszorg – 1417 (2022-2023) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot regeling van de verwerking van persoonsgegevens in het beleidsveld sociale bescherming en in het beleidsveld gezondheids- en woonzorg, wat betreft de erkenning van gezondheidszorgberoepen en de preventieve gezondheidszorg.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1417/1)

– *Artikel 1 tot en met 9 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET over de premie kwalificerend werkpleklers voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding – 1456 (2022-2023) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet over de premie kwalificerend werkpleklers voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): We kennen allemaal de problematiek van het levenslang leren. Studies tonen aan dat Vlaanderen achterophinkt en dat we sterker staan als we blijven investeren in levenslang leren. Dat blijft een belangrijke uitdaging, en we moeten die leercultuur natuurlijk versterken.

De start van het verwerven van competenties gebeurt in het onderwijs. 'Goed begonnen is half gewonnen', dat weten we, en dat geldt ook op de arbeidsmarkt. Wie een succesvolle schoolcarrière heeft en een diploma op zak heeft, die heeft gemiddeld sneller een job en heeft ook minder kans om in de werkloosheid te belanden. We zien dat van alle werkzoekenden in Vlaanderen 43 procent kortgeschoold is en 35,4 procent middengeschoold. Bij de groep die langer dan twee jaar werkloos is, is de helft kortgeschoold. Die ongekwalificeerde uitstroom vormt op dat vlak een enorm probleem. Dat heeft gevolgen voor de kansen op de arbeidsmarkt en ook voor de latere carrière.

Nu, gelukkig leren we niet alleen op de schoolbanken, maar ook op de werkvloer. Het alternerende of duaal leren kan zeker een boost gebruiken. Het blijft een interessante leervorm om ook al doende op de werkvloer competenties te verwerven. En zo blijven we de jongeren stimuleren om ervaring op te doen en dan de stap naar de arbeidsmarkt te zetten.

Het decreet dat vandaag voorligt, vereenvoudigt een complex kader van incentives, zowel voor de cursisten als voor de ondernemingen. En dat is voor onze fractie alvast een waardevolle bijsturing.

De premie kwalificerend werkplekleren voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding zijn voor de leerlingen en de ondernemingen zeker een stimulans om in het systeem van alternerend leren te stappen en dit ook succesvol af te ronden. De premie is natuurlijk maar één element om de ondernemingen en de leerlingen aan te moedigen. Het staat natuurlijk nooit op zich. Maar met de huidige arbeidsmarktkrapte is het zeker een waardevol element. De mensen die hierin stappen, hebben daar alle belang bij.

Zoals ik eerder aangaf, hebben leerlingen die een diploma hebben, altijd een stapje voor om naar de arbeidsmarkt te trekken. De premie die nu voorligt, zal de ondernemingen alvast overtuigen om een werkplek aan te bieden en ook om de inzet van de mentor te compenseren. Voor onze fractie geldt alvast: hoe eenvoudiger, hoe beter en hoe aantrekkelijker.

Vlaanderen is bekend om zijn kmo's. Doorgaans hebben ze niet het personeel om zich bezig te houden met het uitspitten van waarop ze recht hebben, welke subsidies er bestaan, welke incentives er bestaan. Dit eenvoudige systeem geeft hun alvast extra kansen om daar een beroep op te doen.

Tijdens de bespreking van het ontwerp van decreet in de commissie vernamen we ook dat die premie nagenoeg automatisch wordt toegekend. Dat is alvast een stap voorwaarts. Hoe minder drempels, hoe minder administratieve rompslomp, hoe beter.

Tot slot wil ik nog opmerken dat het positief is dat de leeftijdsvoorwaarde werd geschrapt. Heel veel aanvragen werden immers geweigerd omdat de leerlingen te oud waren. Die drempel is nu ook weggewerkt, en daarmee volgt de minister het advies van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor), de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en het Vlaams Partnerschap Duaal Leren.

Kortom, onze N-VA-fractie steunt alvast deze vereenvoudiging en zal dan ook het ontwerp van decreet goedkeuren. Ik dank u.

De voorzitter: De heer Verbeurgt heeft het woord.

Thijs Verbeurgt (Vooruit): Voorzitter, collega's, eerst en vooral gebiedt de waarheid mij te stellen dat ik mij bij de bespreking van dit ontwerp van decreet grotendeels baseer op het nauwkeurige werk van mijn voorgangster, mevrouw Gennez. En de komende weken zal ik dit nog vaker doen; dat zult u mij hopelijk vergeven.

Wat dit ontwerp van decreet betreft, is het zo dat wij in Vlaanderen te veel talent verliezen. De collega voor mij verwees er al naar. Er zijn vandaag te veel jongeren die uitvallen op de arbeidsmarkt, die geen kans krijgen, die onvoldoende sterk aan die arbeidsmarkt kunnen beginnen. Ik denk dat dat een van de grote uitdagingen is waar wij in Vlaanderen voor staan: we moeten talent beter omkaderen en ervoor zorgen dat talent ook tot een diploma of een kwalificatie leidt.

Wanneer er hier een ontwerp van decreet voorligt rond werkplekieren en alternerend leren, is het voor onze fractie belangrijk om te bekijken wat dit decreet concreet verandert en wat de impact zal zijn op het omkaderen van dat talent.

Er werd al naar verwezen: dit ontwerp van decreet is een enorme vereenvoudiging van de vele statuten en premies die er bestonden. Dat is een goede zaak, en dat steunen wij ook. Maar dan is de vraag voor onze fractie: is dit voldoende ambitieus, gaan we hiermee echt het verschil maken?

En dan zijn er twee zaken die ik hier heel expliciet wil benoemen. Ten eerste, de budgettaire neutraliteit. Dit ontwerp van decreet voorziet geen extra middelen. De minister heeft in de bespreking aangegeven dat, mocht hij merken dat de middelen onvoldoende zijn, hij altijd bereid is om te bekijken of er middelen kunnen worden toegevoegd. We waarderen dat engagement. Maar we hadden het gewaardeerd mocht men al bij aanvang ambitieuzer zijn geweest, mocht men dan reeds extra middelen hebben voorzien als een signaal aan het veld dat men er echt in gelooft en er vol voor wil gaan. Daar blijven wij toch wat op onze honger zitten qua ambitieniveau.

Ik kom tot mijn tweede punt, namelijk het feit dat het buitengewoon onderwijs wordt uitgesloten. Ook daar zegt de minister dat duaal leren in het buitengewoon onderwijs wel binnen dit statuut valt. Maar we weten allemaal dat duaal leren vandaag nog voor heel veel uitdagingen staat, dat het vandaag die groepen die door werkplekieren wel worden bereikt, niet bereikt. En dus is het voor ons niet de juiste keuze om buitengewoon onderwijs gewoon uit te sluiten. Bovendien vinden niet alleen wij dat, ook het veld maakt zich daar grote zorgen over. We roepen er dan ook toe op om daar veel minder strikt en wat ambitieuzer te zijn.

Dit in acht genomen, vinden wij het, zoals gezegd, een goede vereenvoudiging, maar missen wij toch wat ambitie om het talent in Vlaanderen echt te omkaderen. We zullen ons dus voorlopig onthouden op dit ontwerp van decreet. Ik dank u. *(Applaus bij Vooruit, Groen en van Kathleen Krekels)*

De voorzitter: Collega, mag ik u bij dezen feliciteren met uw maidenspeech, die zeer snel volgde na uw eedaflegging. U hebt eigenlijk ook nauwelijks naar uw documenten of computer gekeken. Proficiat! *(Applaus)*

Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (cd&v): Voorzitter, er is al heel wat gezegd geweest over het ontwerp van decreet dat hier vandaag op tafel ligt. Minister, uw voorganger, minister Crevits, had het ooit over het vinden van een nieuwe naam voor levenslang leren. Ze vond 'LLL' te veel lijken op opleidingen die soms ook BBB genoemd worden, en dat is dan vooral in andere sectoren. Ik denk dat we het er over eens kunnen zijn dat Vlamingen op vele vlakken bourgondiërs zijn, maar

jammer genoeg niet op het vlak van professionalisering. Leergoesting kweken is alvast een eerste voorstel van alternatief in plaats van de LLL of de Levenslang Lerenlijn.

We hebben het hier vandaag over het ontwerp van decreet over kwalificerend werkplekleren voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding. Ik denk dat het geen betoog hoeft, voorzitter, dat we dit ontwerp vanuit onze fractie zeker gaan steunen, vooral omdat er twee belangrijke zaken zijn. We gaan vooral vereenvoudigen en drempels wegwerken. Dat betekent dat we op die manier ook zuurstof geven aan het bouwen van bruggen tussen de arbeidsmarkt en het onderwijs. Maar we werken vooral ook aan zeer kwaliteitsvolle opleidingen en geven we incentives. Uit onderzoek blijkt dat dit echt wel werkt en dat mensen zich op die manier ook effectief gaan bijscholen. Bruggen bouwen is iets wat u heel goed kunt, minister, bruggen bouwen tussen arbeidsmarkt en onderwijs. De werkvloer moet de opleidingsvloer worden, meer dan het nu het geval is. De krapte op de arbeidsmarkt zorgt ervoor dat professionaliseren en bijleren heel vaak worden weggestopt. We zijn ervan overtuigd dat het belangrijk is om daarop te blijven inzetten.

Een goede communicatie zal in dezen ook zeer belangrijk zijn, want het is niet altijd eenvoudig om als eenmansbedrijf of als bedrijfsleider te weten wat er allemaal verandert, wat we hier allemaal beslissen in het Vlaams Parlement. Daar hebben we zeker de vraag om die communicatie heel strak te houden en ook de vinger aan de pols te houden. U hebt inderdaad aangegeven dat er gemonitord wordt en dat er gekeken wordt hoe alles verloopt. Maar, nieuwe collega Verbeurgt, u geeft aan dat we te weinig ambitieus zijn. Ik kan u al één zaak meegeven. Het is niet omdat er geen extra middelen bij een ontwerp van decreet zijn, dat dat gelijk staat met het niet ambitieus zijn. We gaan het monitoren en we houden de vinger aan de pols. We proberen om ook de meest kwetsbare leerlingen mee te krijgen. U weet dat ik daar in het verleden ook al vragen heb over gesteld. Ik denk dat we daar bondgenoot kunnen zijn. Maar dat betekent niet dat we niet ambitieus zijn. Het is duidelijk dat we dit ook zullen goedkeuren. *(Applaus van Stephanie D'Hose)*

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, het is wel duidelijk dat u met dit ontwerp van decreet het deelnemen aan werkplekleren wilt stimuleren. En ook de Vlaams Belangfractie steunt die vereenvoudiging. Maar wat in het ontwerp van decreet is opgenomen, volstaat voor ons niet. We betreuren ten zeerste dat de beroepskwalificerende trajecten van de centra voor volwassenenonderwijs (CVO's) niet worden meegenomen. Om die redenen gaan we ons ook onthouden bij de stemming over het ontwerp van decreet.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Voorzitter, collega's, enkele jaren geleden heeft het parlement een decreet Duaal Leren goedgekeurd. De verwachtingen waren toen hooggespannen. We keken naar Duitsland, waar dat een zeer succesvol iets is om ervoor te zorgen dat toch vooral jongeren sneller naar de arbeidsmarkt kunnen en dat ook bedrijven en ondernemingen die vooral technische profielen zoeken, eenvoudiger en sneller kunnen rekruteren. De eerlijkheid gebiedt ons, collega's, om te zeggen dat de hooggespannen verwachtingen die we toen hadden, nog niet zijn ingelost. Nog niet, want we blijven natuurlijk in het systeem geloven. Maar we moeten toch vaststellen dat die verwachtingen nog niet ingelost zijn en dat we wat achterop blijven.

Daarom geloven we dat we met dit ontwerp van decreet alvast een stap in de goede richting gaan zetten, met toch een belangrijke vereenvoudiging op het

vlak van premies. Ik denk en hoop dat meer eenvoud in die premies die goesting, zoals de collega's ook al hebben gezegd, bij bedrijven en ondernemingen, en zeker ook bij die kleinere bedrijven, alleen maar gaat vergroten om toch in dat systeem te stappen. We zijn een land van kmo's, en we merken zeker dat kmo's en kleine zelfstandigen, zelfs eenmanszaken, vaak worstelen met een teveel aan formaliteiten en complexe procedures. Laat ons hopen dat we hun met dit decreet al voor een stuk tegemoetkomen, zodat ook die kleinere ondernemingen er gebruik van gaan maken.

Minister, tijdens de bespreking had ik enkele vragen gesteld, ook over de praktische uitvoering van het decreet. Ik ben blij dat er op verscheidene van die vragen toch echt wel voldoende antwoorden zijn gekomen, en vooral dat we toch wel verder kijken dan dit ontwerp van decreet. Ik denk dat dat echt belangrijk is. We zetten hiermee een stap, maar we zijn er nog niet. Willen we van duaal leren echt een succes maken, dan zullen we meer moeten doen. Daarom ben ik ook blij dat er verbetervoorstellen zullen worden uitgewerkt door het Vlaams Partnerschap Duaal Leren om dat systeem nog verder te kunnen versterken.

Minister, dat neemt niet weg dat ik nog enkele bekommernissen heb. Het lijkt me beter dat er een richtcijfer zou komen van het aantal stageplaatsen dat wordt vooropgesteld. Ik denk ook dat het echt wel belangrijk is dat we dit decreet ook gebruiken om opnieuw een promotie- en sensibiliseringscampagne op poten te zetten om de werkgevers, bij wie vaak de aarzeling zit, daadwerkelijk over de streep te trekken. We zullen dit ontwerp van decreet echter uiteraard goedkeuren, want het is zoals gezegd een stap in de goede richting, maar we vragen echt wel waakzaamheid. Men moet dit zeker blijven opvolgen, zodat we wel degelijk een succes kunnen maken van het systeem van duaal leren. *(Applaus bij Open Vld en van Brecht Warnez)*

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Collega's, dank u wel voor de toch wel brede appreciatie voor deze vereenvoudiging en wat mij betreft versterking, om van de werkvloer de grootste school van Vlaanderen te maken en alle talenten alle kansen te geven via het werkplekleren. Die vereenvoudiging in de premies was inderdaad ook wel nodig. Daar is voldoende naar verwezen.

Kersvers collega Verbeurgt, ik kan u bevestigen dat we dat zeer nauwgezet zullen volgen. Het is vandaag zo dat er nog saldi zijn op die budgetten. Die zullen we eerst wegwerken. Er wordt vandaag een kleine 11 miljoen euro voor ingezet. We zullen dat nauwgezet evalueren. Ik heb vastgesteld dat u al een zeer geëngageerd lid van onze commissie zult zijn. U zult dat dus zeker doen. Als dat nodig is, zullen we dat wat mij betreft zeker ook versterken.

Er was ook nog een vraag over de soorten opleidingen. Die gaan we verder verfijnen in het besluit. Die lijst zal daar worden opgemaakt.

Collega Ongena, extra promo is natuurlijk nooit een overbodige luxe. Dat kan wat mij betreft dus ook zeker.

Wat duaal leren betreft, is er inderdaad ook in een evaluatie voorzien. We hebben samen met collega Weyts concrete verbetervoorstellen gevraagd aan het Vlaams Partnerschap Duaal Leren. Daar zullen we begin volgend jaar dus ook zeker op terugkomen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1456/1)

– *Artikel 1 tot en met 26 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN DECREET van Koen Daniëls, Loes Vandromme, Jean-Jacques De Gucht, Annabel Tavernier, Hilâl Yalçın en Arnout Coel tot het nemen, naar aanleiding van de Oekraïne-crisis, van dringende maatregelen in het onderwijs voor kleuters, leerlingen en cursisten die ressorteren onder richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen (IV)

– 1512 (2022-2023) – Nr. 1

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van Koen Daniëls, Loes Vandromme, Jean-Jacques De Gucht, Annabel Tavernier, Hilâl Yalçın en Arnout Coel tot het nemen, naar aanleiding van de Oekraïne-crisis, van dringende maatregelen in het onderwijs voor kleuters, leerlingen en cursisten die ressorteren onder richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen (IV)

De algemene bespreking is geopend.

De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Voorzitter, het is Oekraïnedecreet IV. Gelukkig zijn er geen coronadecreten meer, maar helaas wel dit voorstel van Oekraïnedecreet. Ik denk dat velen van ons hadden gehoopt dat de mensen in Oekraïne in normale omstandigheden het jaareinde en kerst zouden hebben kunnen vieren, maar dat is zeker niet het geval. Als de president vandaag naar de VS gaat voor extra Patriotraketten, dan denk ik dat dat niet is omdat het conflict ten einde is.

Collega's, er moet vandaag dus een vierde Oekraïnedecreet zijn. Een aantal collega's, ook van de oppositie, hadden erop gewezen dat een aantal maatregelen aflopen en dat het toch goed zou zijn om ervoor te zorgen dat die worden verlengd, ten eerste voor zowel de leerlingen als de ouders in kwestie, ten tweede voor die steden en gemeenten die grote inspanningen doen, onder andere met nooddorpen, en ten derde voor onze scholen, die inderdaad ook extra inspanningen doen. Ik wil van deze gelegenheid gebruikmaken om namens de N-VA-fractie te wijzen op de grote inspanningen die de steden Antwerpen en Mechelen – en binnenkort ook Gent, met een nooddorp – doen, maar ook op de inspanningen van alle organisaties en scholen die in een heel bijzonder situatie zitten wat de opvang van deze leerlingen betreft.

Wat zit er nu in dit voorstel van decreet? Ik vat het kort samen. De vorige decreten waren altijd gericht op terugkeer. Dat horen we nog altijd bij de meeste

ouders, dat ze absoluut willen terugkeren naar Oekraïne. Daar zetten we verder op in. Dat wil heel concreet zeggen dat de lokale besturen worden gefaciliteerd om de leerlingen onderwijs te bieden. Veelal is dat zeer degelijk afstandsonderwijs vanuit Oekraïne. Maar, collega's, de eerlijkheid gebiedt ons ook te zeggen dat de kans reëler wordt dat een aantal van die leerlingen en hun gezinnen hier zullen blijven. Dat is de reden waarom we de lessen Nederlands expliciet opnemen.

Het tweede punt dat we aanscherpen houdt – en dit is wat technischer – verband met het OKAN-statuut (onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers). Dat zijn de leerlingen die in een nooddorp hun verblijfsduur op Belgische bodem opbouwen. Om het OKAN-statuut te kunnen hebben, is er een maximum verblijfsduur van een jaar. Stel dat die leerlingen uit dat nooddorp toch willen instromen in het reguliere onderwijs, dan zouden zij dat OKAN-statuut niet meer hebben omdat zij onderwijs hebben genoten in een nooddorp. Om ervoor te zorgen dat die scholen toch extra middelen krijgen, voorzien wij de aanpassing in vooral het decreet Basisonderwijs, omdat in het decreet Secundair Onderwijs die toelatingsvoorwaarde al mogelijk is.

Het tweede punt rond OKAN betreft de mogelijkheid voor een klassenraad om een afwijking te voorzien voor wie in het basis- dan wel het secundair onderwijs inschrijft. Het hoeft geen betoog dat er, zeker en vast in Antwerpen maar ook in Mechelen en andere steden, heel veel druk is op de OKAN-plaatsen. Die zijn er veelal niet, ze moeten gezocht worden. Als er dan nog eens leerlingen van leeftijdscategorie beginnen te switchen, zeker in het secundair onderwijs, dan loopt dat vast. Om die reden stellen we dat de klassenraad niet meer kan afwijken op de leeftijdsvoorwaarden voor leerlingen zodat ze in het secundair onderwijs kunnen starten als zij de leeftijdsvoorwaarden voor het lager onderwijs zouden hebben, behalve voor die leerlingen die in de loop van het jaar 11 jaar worden. Voor hen kan dat wel nog.

Collega's, dat zijn de voornaamste maatregelen. Tot wanneer lopen ze? Zoals alle voorgaande Oekraïenedecreten en op basis van de Europese richtlijn 2001/55/EG die van toepassing is: tot het einde van het schooljaar. Stel dat de oorlog stopt in het voorjaar en stel dat die richtlijn wordt opgeheven, dan blijven die leerlingen wel tot het einde van het schooljaar hieronder zitten. Dat biedt ook zekerheid voor die scholen.

U zult hebben opgemerkt hebben dat we een aantal keren het woord 'geressorteed' gebruiken. Dat is voor het geval de richtlijn die van toepassing was op die leerlingen, zou ophouden te bestaan; dan blijft dat van toepassing op die leerlingen.

Voorzitter en collega's, tot daar in een notendop deze toelichting. Ik wil nog collega Krekels bedanken, die dit ook had voorbereid voor het geval ik door omstandigheden te laat zou zijn geweest.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (cd&v): Voorzitter, ik wil ook nog kort tussenkomen, al was het maar om ook onze steun te betuigen aan iedereen die zich binnen het onderwijs inzet voor mensen die hier door de omstandigheden in hun thuisland voor even hun thuis vinden. Wij vinden het belangrijk dat in kritische omstandigheden, zoals bijvoorbeeld de oorlog in Oekraïne, er ook uitzonderingen kunnen worden toegekend. We zijn ook zeer tevreden dat er blijvend kan worden ingezet op het terugkeren naar het eigen land. Maar wij willen er ook op wijzen dat het voor ons zeer belangrijk is dat we inzetten op het kennen van het Nederlands, om daar ook een onderscheid te maken met andere vluchtelingen die uit andere landen naar ons land komen om hier voor even veilig te zijn. Het kan niet dat leerlingen die hier afstuderen, na twee jaar nog geen letter Nederlands

kennen. Vandaar de oproep om er blijvend aandacht voor te hebben. Het moge duidelijk zijn dat we dit voorstel van decreet zullen goedkeuren.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Collega's, ik kan natuurlijk niets anders dan eerst nog eens een opmerking te maken over de timing. Collega Daniëls, het is ook niet de eerste keer. Wij hebben ons in het verleden altijd heel constructief opgesteld bij die Oekraïnedecreten voor het onderwijs, omdat wij het zo belangrijk vinden dat kinderen uit Oekraïne – en trouwens alle kinderen uit andere landen die hier op zoek zijn naar bescherming – inderdaad hun recht op onderwijs kunnen uitoefenen. Ik heb ook de vorige keren telkens opnieuw de opmerking moeten maken dat het toch niet kan dat wij zo lang moeten wachten op de teksten om ons werk serieus te kunnen doen. Dat is deze keer opnieuw het geval, hoewel u de vorige keren al had beloofd dat dat niet meer zo zou zijn. Ik weet niet hoe vaak ik het hier nog ga moeten herhalen, collega Daniëls. Maar als wij ons parlement au sérieux nemen, dan moeten we ons werk toch ook serieus kunnen doen. Ik wil dus nogmaals een oproep doen om daar in de toekomst echt wel rekening mee te houden.

Wat de inhoud van het decreet betreft, collega, ben ik tevreden dat u wel beter geluisterd hebt naar onze inhoudelijke opmerkingen de vorige keer. Zoals ik toen ook gezegd heb, stelden wij ons wel wat vragen over wat er moest gebeuren met de kinderen die vandaag schoollopen in nooddorpen. Natuurlijk kan niemand voorspellen wanneer de oorlog in Oekraïne voorbij zal zijn. Wij vrezen dat dat helaas niet snel het geval zal zijn. Ik zei toen dat het goed is dat er een oplossing gezocht wordt in die nooddorpen, maar dat we ons natuurlijk moesten beginnen voor te bereiden, zodat kinderen daarna ook zouden kunnen instromen in ons regulier onderwijs. Daarom vinden wij het zeker een goede zaak dat dat nu ook heel expliciet is opgenomen in dit voorstel van decreet, dat er inderdaad ook werk gemaakt wordt van lessen Nederlands in het onderwijs in de nooddorpen en dat er expliciet zal worden ingezet op toeleiding naar het reguliere onderwijs.

We zijn positief over wat er in voorstel van decreet staat over OKAN: dat er rekening wordt gehouden met kinderen die eerst in de nooddorpen naar school zijn geweest en dat het niet meetelt dat zij hier al een tijdje verblijven voor de werkingsmiddelen voor scholen voor kinderen die dan in OKAN-onderwijs beginnen in een gewone school.

We moeten het natuurlijk ook wel hebben over het feit dat er wellicht nog altijd een probleem is met de wachtlijsten van het OKAN-onderwijs. We willen ook de goede dingen benoemen: in Antwerpen is er een ongelooflijke inhaalbeweging gebeurd, dankzij – en dat mag gezegd worden – de Vlaamse Regering en ook dankzij het Antwerpse bestuur, met Jinnih Beels. Er zijn 700 extra plaatsen gecreëerd. Dat neemt niet weg dat er begin december nog altijd 317 kinderen uit Oekraïne en uit andere landen – want wij vinden het natuurlijk belangrijk dat er een oplossing komt voor alle kinderen – op de wachtlijst stonden, kinderen die dus eigenlijk niets te doen hebben overdag. Dat kan natuurlijk niet. Ik wil dus oproepen om extra werk te maken van bijkomende plaatsen. Daarnaast moeten de kinderen die in OKAN zitten, op een bepaald moment natuurlijk ook een plaats vinden in ons gewoon onderwijs. Het baart ons zorgen hoe we dat gaan doen. Dat gaat dus over 700 kinderen die vandaag in OKAN zitten en die volgend schooljaar of het schooljaar daarna een plaats moeten vinden in een reguliere richting. Wij zijn een beetje bang dat dat allemaal opnieuw op de Antwerpse scholen of die van de andere centrumsteden gaat terechtkomen, die vandaag al kampen met capaciteitsproblemen. Hoe is deze regering daarmee bezig? Zijn jullie al heel proactief aan het zoeken naar oplossingen?

Tot slot hebben we begrip voor die beperking op de afwijkingmogelijkheid op de toelatingsvoorwaarden met betrekking tot leeftijd, zoals u daarnet uitlegde, maar wij vragen ons wel af of meerderjarige leerlingen wel nog altijd terecht zullen kunnen in het volwassenenonderwijs of de centra voor basiseducatie. Is er daar dan ook gedacht aan voldoende capaciteit?

Het is duidelijk, we hebben nog een aantal vragen en een aantal warme oproepen om nog extra inspanningen te leveren, zeker op het vlak van capaciteit, zowel in OKAN als het regulier onderwijs. Maar het mag duidelijk zijn dat wij dit voorstel van decreet opnieuw gaan steunen.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Voorzitter, ik was er bijna door, maar ik heb uiteraard, zoals altijd, zeer aandachtig geluisterd naar de heer Daniëls, die dit voorstel van decreet uitvoerig en goed heeft toegelicht. Wij zullen de zaken die erin staan, dus zeker steunen. Dat is heel belangrijk, denk ik, nu jammer genoeg steeds meer mensen hier permanent of toch voor langere tijd zijn en er niet onmiddellijk een perspectief is om terug te keren. Ik wil nog een oproep doen – en ik zeg niet dat het niet gebeurt – om zeer goed samen te werken met de Oekraïense diaspora, ook degene die al gepland was voor de oorlog in Oekraïne. Ik denk dat zij heel goed kunnen helpen om ervoor te zorgen dat we dat onderwijs op een goede manier kunnen organiseren, en natuurlijk ook de andere zaken die moeten gebeuren. Wij zullen dit voorstel van decreet dus steunen.

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Voorzitter, wij gaan dit voorstel steunen. Ik stem in met wat mevrouw Goeman heeft gezegd over de laattijdigheid. Het zou eigenlijk een stukje sneller moeten kunnen, want het is vervelend dat men dat zo snel op het einde nog moet gaan beginnen te lezen in plaats van het in de commissie te kunnen bespreken.

We vinden het ook goed dat er lessen Nederlands worden ingebouwd. Ik kan me vergissen – misschien heb ik te snel gelezen –, maar ik heb nergens iets gelezen over een bepaald minimum. Wat is dat, 'een beetje Nederlands geven'? Is dat een dagje met tien woordjes of streeft men toch een bepaald minimumniveau of aantal lestijden na? Dat zal toch nodig zijn om onze taal een beetje onder de knie te krijgen. Kunt u cijfers plakken op de uitzonderingen voor OKAN? Men zegt dat de volwassenen daar niet meer terecht kunnen, wat ik begrijp, want dat is daar de plaats niet voor; OKAN is voor mensen uit het middelbaar. Hoeveel van die volwassenen zouden daardoor getroffen zijn? Kunnen die dan terecht bij de alternatieven, namelijk volwassenenonderwijs of centra voor basiseducatie (CBE's)?

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, ook vanuit de Groenfractie hebben wij er geen enkel probleem mee om dit goed te keuren. Wij sluiten ons wel aan bij de kritiek die geformuleerd is. Het is niet de eerste keer dat we deze maatregel moeten verlengen. Dit zou men vanuit de meerderheid beter kunnen plannen. Men weet dat dit op een gegeven moment op ons afkomt.

Voor de rest sluit ik mij aan bij de vragen die de collega's hebben gesteld.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Ik denk dat de oppositie een aantal terechte bezorgdheden heeft geformuleerd die ongetwijfeld een vervolg zullen kennen in de commissie Onderwijs.

Voor het overige denk ik dat het aflopen van de maatregelen in het Oekraïne-decreet op 31 december ons nopen om voor het einde van het jaar nog een nieuw decreet aan te nemen. Mijn fractie is uiteraard ook een grote voorstander van het aanbieden van lessen Nederlands, te meer omdat de situatie voor de kinderen die hier verblijven, er zo uitziet dat ze niet spoedig zullen kunnen terugkeren. Het introduceren van lessen Nederlands zorgt ervoor dat zij hun recht op onderwijs kunnen genieten en opgeleid kunnen worden tot waardige medeburgers van dit continent. Het creëert kansen voor kinderen en dus zullen wij dit voorstel volmondig steunen

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Eerst en vooral dank aan alle collega's. Als ik het goed genoteerd heb, zal dit kamerbreed gedragen worden, waarvoor dank.

Wat betreft de opmerking over de tijd, durf ik het bijna niet meer te zeggen. Op 13 december hebben wij het voorstel ingediend. Dan is het beginnen te stroppen. Ik zou in uw plaats net hetzelfde gezegd hebben.

Ik overloop een aantal vragen en opmerkingen. Collega Goeman, het is waar. Ik heb het daarnet gezegd maar ik wil het nog eens zeggen dat in Antwerpen inderdaad door het bestuur maar ook door scholen gigantische inspanningen zijn geleverd om extra OKAN-plaatsen te realiseren. Ik denk dat we niet genoeg 'dank u wel' kunnen zeggen. Antwerpen en Mechelen hebben een nooddorp. Gent zal nu ook een nooddorp inrichten, als ik goed geïnformeerd ben. We mogen niet onderschatten wat voor druk dat legt. Andere steden of zelfs landsgedeelten kunnen daar een voorbeeld aan nemen. Maar dit terzijde.

Wat betreft de wachtlijst voor OKAN weten we dat die traditioneel nog aangroeit. We moeten daar niet flauw over doen: die groeit nog aan naarmate het jaar vordert. Het is niet alleen een kwestie van plaatsen, maar ook van leerkrachten vinden. Dat is een collectieve inspanning die we moeten verderzetten.

De doorstroom van de OKAN-leerlingen kadert in de totale capaciteitsuitdagingen die we in Vlaanderen hebben, ook in de steden. U hebt gezien in de begroting, die u helaas niet hebt goedgekeurd – vergeef me dat ik dat toch zeg –, dat daar extra middelen in zitten om aan capaciteitsuitbreiding te doen, ook in die steden. Dat wordt inderdaad een belangrijk punt om verder te zetten, niet alleen voor OKAN-leerlingen maar ook voor alle andere leerlingen. We weten dat die golf eraankomt. Dat hebt u allemaal gezien in de monitor.

Het samenwerken met de Oekraïense diaspora gebeurt volgens de info die ik heb, al vrij uitgebreid, om ervoor te zorgen dat die lessen er zijn. Er is ook de verbinding met het Oekraïens afstandsonderwijs. Ik weet dat dat er is. Dat staat er ook in. Er staat in het decreet om maximaal samen te werken en dat gebeurt ook.

U hebt ook gezien dat we daar een aantal administratieve vereenvoudigingen hebben in gestoken. Een aantal zomerscholen worden ook verlengd. Voor diegenen die te laat waren, hebben we de datum gecorrigeerd, zodat ze toch ook nog meegenomen worden voor een indiening.

Wat betreft de vraag om de minimumnorm: er staat inderdaad geen A1, A2, B1, B2 in. Dat klopt, omdat op dit moment de facilitering van het onderwijs er in de nooddorpen is. Het is iets anders, natuurlijk, als die leerlingen effectief doorstromen in het reguliere onderwijs, als ze hier meer permanent blijven. Het Nederlands is dan wel cruciaal, zoals collega Schiltz en collega Vandromme zegden. Dan zit je wel met die verschillende niveaus die we daar naar voor schuiven.

Ondanks de korte tijd wil ik de collega's feliciteren dat ze het zo vlot gelezen hebben, en zo in detail bijkomende vragen hebben kunnen stellen. Dat strekt u tot eer, mevrouw Goeman.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1512/1)

– *Artikel 1 tot en met 21 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

VOORSTEL VAN DECREET van Philippe Muyters, Maaike De Rudder, Steven Coenegrachts, Kris Van Dijck, Karin Brouwers en Freya Perdaens tot het verlenen van noodleningen en noodsteun aan de georganiseerde sportsector naar aanleiding van de stijgende energie-uitgaven – 1518 (2022-2023) – Nr. 1

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van Philippe Muyters, Maaike De Rudder, Steven Coenegrachts, Kris Van Dijck, Karin Brouwers en Freya Perdaens tot het verlenen van noodleningen en noodsteun aan de georganiseerde sportsector naar aanleiding van de stijgende energie-uitgaven.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Muyters heeft het woord.

Philippe Muyters (N-VA): Ik denk dat iedereen wel beseft dat ook de sportsector kreunt onder de energiecrisis. Daarom dit voorstel van decreet voor federaties en clubs, met twee vormen van steun die we vanaf 1 januari 2023 willen invoeren. Een eerste steun zijn noodleningen. Dit zijn leningen die op negen jaar worden aangegaan, aan een rente van 1 procent. De aanvragen kunnen ingediend worden tot 31 december 2024. Ze hebben twee bedoelingen. Ofwel zijn het werkkapitaalleningen voor die clubs die in problemen komen. Maar het zijn ook – en dat vind ik eigenlijk het belangrijkste – investeringen in duurzame energie, met een aantal energiebesparende of energieopwekkende maatregelen.

Wat we vaststellen in de sportsector, is dat clubs en federaties heel vaak geen lening in de privésector kunnen krijgen. Leningen in bijvoorbeeld zonnepanelen en isolatie zijn zo snel renderend, dat als we via de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) – want zij zullen die leningen uitgeven – standaardleningen aanbieden die clubs en federaties ondersteunen, die ook die energiebesparende en energieopwekkende maatregelen kunnen nemen. Dat zijn dan duurzame maatregelen naar de toekomst toe. Zoals ik al zei: PMV-Standaardleningen zal gemachtigd worden om die leningen toe te kennen, en Sport Vlaanderen zal de klantenservice op zich nemen, om de aanvragen te verwerken en de informatie te verstrekken. Dat is het eerste pakket, dat zijn leningen.

Het tweede pakket is een noodsteun voor die clubs – want dit gaat alleen naar de sportclubs toe – die aantonen dat ze in 2022 schade hebben geleden door de

stijging van de energiekosten. Ook zij kunnen daarvoor een aanvraag indienen, en dat tot 15 februari 2023. Op basis van de ingediende aanvragen, zal 3 miljoen euro aan subsidies verdeeld worden: 20 procent naar alle goedgekeurde aanvragen, en 80 procent op basis van de hoogte, de grootte van de schade.

Wat ik nog niet gezegd heb, is dat die leningen naar een maximumbedrag van 50 miljoen euro gaan, en een plafond per club of federatie van 1 miljoen euro. We willen deze maatregelen vanaf 1 januari 2023 van kracht laten gaan. We zijn ervan overtuigd dat de clubs deze steun echt nodig hebben en kunnen gebruiken, en zien toch ook effecten op lange termijn met die leningen die mogelijk zijn voor energiebesparing en energieopwekking.

Dus collega's, mijn excuses dat jullie het document laat hebben gekregen. Een aantal collega's van de commissie had ik mondeling al wel wat ingelicht, maar ik begrijp uiteraard dat dat helemaal niet gelijkloopt met een tekst. Maar ik hoop toch dat ook jullie dit kunnen steunen, allemaal.

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaike De Rudder (cd&v): Voorzitter, onze fractie is heel tevreden met het voorstel van decreet om extra steun aan onze sportsector te geven. Tijdens de coronapandemie werd er snel geschakeld om noodsteunmaatregelen toe te kennen aan de sportsector, zodat hij zijn activiteiten kon verderzetten.

Ook tijdens deze energiecrisis voorziet de Vlaamse Regering bijkomende middelen om de ergste financiële noden te lenigen: 3 miljoen euro om de sportclubs, die nu al door de stijgende energiefacturen in de problemen komen, op korte termijn hulp te bieden en 50 miljoen euro om energieleningen toe te kennen aan sportclubs of sportfederaties. Met dit voorstel van decreet geven de meerderheidsfracties een decretale basis om de bijkomende middelen op een korte, maar ook vlotte manier toe te kennen aan de Vlaamse of Brusselse sportsector.

We kiezen daarbij dan uitdrukkelijk voor een lichte procedure. De 3 miljoen euro energiesteun zullen de sportclubs tot uiterlijk 15 februari 2023 kunnen aanvragen via hun sportfederatie. We hopen dan ook dat Sport Vlaanderen de middelen in het voorjaar snel aan de sportfederaties kan bezorgen, zodat die ze ook op een snelle manier kunnen overdragen aan de sportclubs die met een sterk gestegen gas- en elektriciteitsfactuur worden geconfronteerd.

De tweede maatregel betreft 50 miljoen euro voor energieleningen. Ze zullen via PMV ter beschikking worden gesteld. Dat was ook het geval voor de coronanoodsteunleningen.

We hopen dat de sportclubs en -federaties volop zullen gebruikmaken van deze goedkope leningen om hun infrastructuur energiezuiniger, klimaatvriendelijker en duurzamer te maken. Op die manier zullen hun energiefacturen structureel dalen en hebben deze energie-investeringen een belangrijk terugverdieneffect.

De energieleningen kunnen ook worden gebruikt om acute liquiditeitsproblemen ten gevolge van de gestegen energiekosten op te vangen, maar dat is natuurlijk een kortetermijnoplossing, waar toch vooral de energiebedrijven beter van worden.

Voorzitter, vanuit onze fractie zullen we dit voorstel van decreet met veel enthousiasme goedkeuren.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Mijn collega's zijn al uitgebreid ingegaan op de techniciteit van het voorstel van decreet.

Ook voor mijn fractie is het heel belangrijk dat we hiermee twee sporen tegelijk bewandelen. Het eerste gaat over de acute noden van onze sportclubs, die natuurlijk ook worden geconfronteerd met de energiefacturen die hen hinderen in hun dagelijkse werking. Daardoor drogen de financiële middelen op en wordt de werking rond sport, waar het in de sportclubs toch effectief over moet gaan, wat op de helling gezet. We zorgen op dat vlak voor een budget dat kan worden ingezet voor de acute noden.

Tegelijkertijd – en ik denk dat dat nog belangrijker is – zorgen we ook voor structurele oplossingen. Sportclubs kunnen in hun structurele energiekosten investeren en besparen. Er kunnen eventueel zelfs verdienmodellen uit voortkomen. Als je in een paar jaar je zonnepanelen hebt terugbetaald, dan komt het rendement ten goede aan de club en uiteindelijk aan de sporter. Op die manier hopen we onze sportsector op lange termijn sterker, weerbaarder en financieel gezonder te maken. Daarom is er vanuit mijn fractie ook alle steun voor dit voorstel van decreet.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Ik zou toch ook willen zeggen dat het niet aangenaam is om in een halfuur een voorstel van decreet te bekijken. Iedereen weet dat wij bij Vooruit graag grondig werk verrichten en op deze manier is het toch heel moeilijk om hier een gefundeerde mening over te vormen.

Het gaat echter over de energiecrisis, het gaat over sportclubs in nood, dus het stemt ons uiteraard gunstig om hierin mee te gaan, omdat het belangrijk is dat ook de sportclubs steun krijgen in deze wel heel erg moeilijke periode.

Ik heb begrepen dat er twee soorten van steun zijn. Er is enerzijds 3 miljoen euro directe steun. Daar hebben wij toch een paar vragen over. De clubs moeten hun voorschotfactuur uit 2021-2022 opsturen en de meeruitgave doorgeven. Op basis daarvan krijgen zij een subsidie. Als duizenden clubs dit doen, wie zal dan die facturen en meeruitgave controleren, en wordt dat überhaupt wel gecontroleerd? Dit is een administratief relatief eenvoudig systeem, waardoor heel veel clubs geneigd zullen zijn om hier deel aan te nemen. Dat is positief, maar door het nieuws van de laatste dagen zijn wij toch een beetje bang voor fraude. Zijn er handvatten om dat tegen te gaan en ervoor te zorgen dat het geld rechtmatig bij de clubs die het echt nodig hebben terecht komt?

En dan een tweede vraag: 3 miljoen euro voor duizenden sportclubs in Vlaanderen is beperkt. Als meerdere clubs recht hebben op het maximumbedrag van 10.000 euro, zal de pot heel snel leeg zijn. Wat zal er gebeuren als die 3 miljoen euro onvoldoende blijkt om alle schade te compenseren?

Er is 50 miljoen euro van de noodleningen. We hebben in coronatijd gezien dat de noodleningen geen groot succes waren. Door de tweede optie, investeringen in duurzame energie, zijn de noodleningen vermoedelijk – denken wij – interessanter voor de clubs. We gaan wat hier voorligt – als ik goede antwoorden krijg – zeker steunen.

We zouden het voorstel van decreet zeker mee hebben ingediend. Het zou een mooi signaal geweest zijn, als we dat over de partijgrenzen heen allemaal samen hadden gedaan, dit als kleine wenk naar mijn lieve collega Muyters. *(Applaus bij Vooruit)*

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Voorzitter, laat me beginnen met te zeggen dat wij dit voorstel van decreet een goede aanzet vinden en dat we het gaan steunen

vanuit de oppositie. Het klopt dat collega Muyters mij vorige heeft aangekondigd dat dit er zat aan te komen, dank daarvoor.

Een half uur is inderdaad kort, of lang, afhankelijk van waarover je het juist hebt. Ik heb het alleszins zo snel mogelijk doorgenomen. Ik heb los van het feit dat we dit een goed idee vinden, nog twee à drie vragen.

Voor de subsidies aan clubs die problemen hebben door de energiecrisis, is er een maximum van 10.000 euro. Het is niet ondenkbaar dat er clubs zijn met nog meer schade qua facturen. Het hangt er natuurlijk van af welke sport je beoefent, welke infrastructuur je hebt, de grootte van je club. Die limiet van 10.000 euro lijkt me redelijk arbitrair, of misschien niet. Hoe is die berekend geweest? Wat als je club meer schade heeft? Dat is zeker niet ondenkbaar; u kent ook de verhalen die ons bereikt hebben van clubs met meer schade.

Ik sluit me aan bij collega Lambrecht in verband met die limiet. Wat als het budget van 3 miljoen euro op is? Dat zou een goede zaak zijn, dat zou betekenen dat er nood aan is en dat de sportclubs hun weg ernaartoe vinden. In hoeverre is er een zekere flexibiliteit?

Ik vind die leningen met een maximum van 1 miljoen euro een zeer goede zaak om clubs te responsabiliseren en te helpen om investeringen te doen om duurzamer te worden. U weet net als ik dat er infrastructuur staat in Vlaanderen die jammer genoeg nog heel wat heeft in te halen. Wie weet, kunnen we hiermee een belangrijke aanzet doen. Is er ook een minimumbedrag? Wat als je maar een kleine ingreep moet doen, maar je kunt die als kleine club niet voorschieten of je hebt het wat moeilijk? Kun je voor om het even welke infrastructuringreep – een warmtepomp of zo – komen aankloppen of val je dan uit de boot?

Het is een goede aanzet, collega's van de meerderheid, die Groen zeker zal steunen.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Voorzitter, collega's, het was inderdaad heel laat dat we het voorstel van decreet voor ogen kregen. Het klopt dat de heer Muyters vorige week had aangegeven dat er zoiets zat aan te komen. Het is toch moeilijk om de documenten op zo'n korte tijd door te nemen.

De oorlog in Oekraïne heeft sowieso voor een ongeziene financiële en energiecrisis gezorgd, ook in ons land. Iedereen wordt met stijgende energieprijzen geconfronteerd. Het voorliggende voorstel van decreet wil daarom noodsteun en -leningen verlenen aan de georganiseerde sportsector, uiteraard naar aanleiding van de stijgende energie-uitgaven.

Iedereen is ervan overtuigd dat deze steun meer dan nodig is, aangezien veel organisaties in de sportsector in de problemen zitten. Collega Muyters heeft uitgelegd hoe men te werk zal gaan betreffende de noodleningen en -steun. Wat ons betreft, is het een goede zaak dat men in de energiecrisis ook onze sportsector niet vergeet. Maar toch is de vraag of de bedragen voldoende zullen zijn. Hoe is men tot die bedragen gekomen? Elke steun is natuurlijk welkom, maar dreigen er geen organisaties uit de boot te vallen als het geld op is? Dat is een vraag die ik hierbij wil meegeven.

Sowieso is het een positieve zaak dat dit voorstel van decreet hier voorligt. We zullen het ook steunen.

De voorzitter: De heer Muyters heeft het woord.

Philippe Muyters (N-VA): Dank u wel, collega's, voor de positieve reacties. En nog eens mijn excuses dat jullie het zo laat hebben gekregen. Ik geef een paar antwoorden op de vragen die jullie hebben gesteld. Ik begin met collega Annouri. Hij had het over die kleine investeringen. Wij sommen ook al in de documenten zelf een aantal energiebesparende maatregelen op, zoals isolatie, zoals hoogrendementsbeglazing, maar ook bijvoorbeeld relighting en stookplaatsrenovaties. Dus dat zijn al kleinere investeringen. En bij de energieopwekkende maatregelen staat de warmtepomp die u noemt, mee opgesomd. En ze zijn zeker niet limitatief, dus ja, ook kleine investeringen komen daarvoor in aanmerking.

Ik heb zelf regelmatig ervaren dat zeker kleine clubs die investeringen vaak niet kunnen doen omdat ze in de privésector zelden of nooit in aanmerking komen voor leningen, bijvoorbeeld vanwege het feit dat ze geen tewerkstelling hebben. En als zij dan wel in aanmerking komen, dan kunnen ze toch die zeer nuttige investeringen doen om op lange termijn hun rentabiliteit te bewaren of hun werking te bewaren. Dus ik denk dat dit een hele goede zaak is.

Een tweede punt gaat vooral over die vragen naar de 3 miljoen euro en de verdeling daarvan. Je zou kunnen zeggen dat iedereen die het indient, het krijgt. Wel, dat is ook de bedoeling. En het is proportioneel.

In artikel 8 staat de verdeling opgesomd: 20 procent van het totaal beschikbare bedrag, dus van de 3 miljoen euro. Dat wil zeggen, als ik goed kan tellen, dat het om 600.000 euro gaat dat gelijk verdeeld wordt onder alle sportclubs die voor die subsidie in aanmerking komen. En het bedrag wordt verdeeld op basis van het aantal sportclubs. Dus als duizend clubs het indienen, dan krijgen ze allemaal 600 euro. Dienen er tweeduizend clubs een aanvraag in, dan krijgen ze allemaal 300 euro. Dat is soms misschien een kleinigheid, maar voor sommige clubs is dat op die factuur die ze hebben, al een eerste deel.

Het tweede deel is die 2.400.000 euro. Dat staat in het tweede deel van artikel 8. De 80 procent van het totaal beschikbare bedrag wordt toegekend op basis van de grootte van de aangetoonde meeruitgaven per sportclub. Het aandeel van het toe te kennen subsidiebedrag aan de sportclub in kwestie wordt bepaald op basis van de grootte van de meeruitgaven van de sportclub.

Waarom hebben we dat gedaan? Het gebeurt heel vaak dat dat niet in functie is van de club. Je kunt een heel grote club hebben met weinig energieverbruik, denk bijvoorbeeld aan een wandelclub. En je kunt een heel kleine club hebben met veel energieverbruik. Vandaar dat iedereen 20 procent krijgt als men aantoonde dat men schade heeft geleden door de hoge energieprijzen. Die krijgen een basisbedrag, 20 procent van die 3 miljoen euro, dus 600.000 euro. Voor die 2.400.000 euro gaan we bekijken welke sportclubs echt grote schade hebben geleden. En in functie daarvan wordt die 2.400.000 euro verdeeld.

Wij hebben uiteraard met het kabinet overlegd, en binnen Sport Vlaanderen is de capaciteit aanwezig om die subsidies te gaan toekennen. We eigenen dat ook toe in artikel 8: Sport Vlaanderen kan de toekenning van de subsidies aan de sportclubs controleren conform de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën en het Besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën. Men zal dat ook steekproefsgewijs bij begunstigde sportclubs nakijken.

Wij hebben er echt voor gekozen om het laagdrempelig te doen, met steekproeven, eerder dan een zware administratie op te leggen. Ik denk dat we op die manier snel tegemoet kunnen komen aan wat die clubs nodig hebben. Zij hebben het nodig en ze hebben het nu nodig. Ik denk dat ik daarmee een antwoord heb gegeven. Het is dus niet de bedoeling om alle schade te compenseren, maar om een tegemoetkoming te doen aan de schade. En ja, 3 miljoen euro is

rudimentair, maar dat leek ons een haalbaar bedrag binnen de begrotingspot. Vandaar dat we dit voorstel formuleren.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1518/1)

– *Artikel 1 tot en met 11 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Karl Vanlouwe, Orry Van de Wauwer, Bart Tommelein, Cathy Coudyser, Karin Brouwers en Sofie Joosen over de erkenning van de Russische Federatie als staatssponsor van terrorisme

– **1516 (2022-2023) – Nrs. 1 en 2**

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Karl Vanlouwe, Orry Van de Wauwer, Bart Tommelein, Cathy Coudyser, Karin Brouwers en Sofie Joosen over de erkenning van de Russische Federatie als staatssponsor van terrorisme.

De bespreking is geopend.

De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Collega's, de feestdagen staan voor de deur. Dat is normaal de warmste periode van het jaar. We zijn allemaal solidair en we zetten ons in voor de Warmste Week in Vlaanderen, om kansarmoede te bestrijden. Maar de Oekraïense bevolking zal Kerstmis en Nieuwjaar in een oorlogsperiode moeten vieren.

Tot spijt van ons allen, blijft het bloedige conflict duren op het Europese continent. De tactiek die Rusland sinds de start van deze illegale oorlog hanteert, is ondertussen voldoende bekend. In ons parlement hebben we, zoals in meerdere andere parlementen binnen de Europese Unie en in het Europees Parlement, steeds Oekraïne gesteund. We hebben steeds onze solidariteit getoond. Na de Russische inval veroordeelden we onmiddellijk deze illegale actie. Eén fractie heeft zich toen onthouden. We riepen op tot een diepgaand onderzoek naar de gepleegde misdaden in de regio: oorlogsmisdaden, misdaden tegen de mensheid, groepsverkrachtingen en – wie weet – zelfs genocide. We stelden expliciet dat we de illegale referenda en de annexatie van de bezette gebieden niet zouden erkennen.

Al van de start van de oorlog lapt Rusland alle regels van het internationaal oorlogsrecht aan zijn laars. Tussen burgers en militaire doelwitten wordt geen onderscheid gemaakt. Meer nog: civiele infrastructuur vormt het doelwit van het Russische regime. Scholen worden aangevallen, ziekenhuizen, water- en energievoorzieningen, kritische infrastructuur, winkels, supermarkten, theaters, sportclubs, markten worden allemaal zeer gericht getroffen door Russische raketten.

Iedereen heeft het in de media kunnen volgen: de belegering van Marioepol leidde tot een vernietiging van ongeveer 95 procent van de stad.

Collega's, dit gaat alle grenzen van het internationaal recht te buiten. Er bestaat hiervoor maar één woord, en dat is: terrorisme. Vergis u niet: dat is ook het doel, de bedoeling van de Russische agressor. Militair verloopt de strijd moeilijker dan gedacht. Men had verwacht dat men de overwinning op enkele weken zou kunnen behalen. De Oekraïense natie heeft de rug gerecht en slaat krachtig terug. Militairen, burgers, mannen en vrouwen, kinderen, de diaspora en de bevolking die ter plekke blijft, proberen allen bij te dragen aan de, hopelijk zeer nabije, Oekraïense overwinning. Dat grootse verzet is het doelwit van de Russische agressor. Ze willen het land vernietigen, maar ze willen ook de ziel van het Oekraïense volk neerslaan. Elke vorm van verzet moet eraan voor Rusland. Het doet terugdenken aan de duisterste episode van de Europese geschiedenis: communistische massaexecuties in Sovjet-Rusland, maar ook de nazibombardementen op landen en andere steden in Europa. Toen, maar vooral ook nu, wil Rusland de bevolking terroriseren en angst aanjagen, opdat ze haar moraal zouden verliezen.

En daarom willen wij, de initiatiefnemers van dit voorstel van resolutie, een signaal geven aan Rusland. We willen het signaal geven dat ze een schurkenstaat zijn, een terroristische staat, een regime dat terrorisme niet enkel gedoogt maar het zelf actief steunt. Het is opnieuw een symbool aan alle Oekraïners dat dit Vlaams Parlement aan hun kant staat. Het is eveneens een oproep aan de Europese Unie om de Oekraïense bevolking verder te blijven steunen via sancties – hetgeen niet altijd evident bleek, na het Hongaarse veto vorige week – maar ook via een nieuw regime inzake staatssponsors van terrorisme.

Zo'n wetgevend kader moet het mogelijk maken om staten officieel op een lijst van sponsors van terrorisme op te nemen, met bepaalde gevolgen daaraan gekoppeld.

Wij wensen dus dat er een rechtskader wordt ontwikkeld op Europees niveau voor de aanmerking van staten als sponsors van terrorisme of als staten die zelf terroristische middelen gebruiken. Verder willen wij ook laten overwegen dat de Russische Federatie zou worden toegevoegd aan een dergelijke EU-lijst van staatssponsors van terrorisme. Wij willen uiteraard ook dat de beruchte Wagner-groep en ook andere Russische regimenten en door Rusland gefinancierde gewapende milities en gelieerde groepen worden opgenomen in de EU-lijst van personen, groepen en entiteiten die betrokken zijn bij terroristische daden. Dat is de zogenaamde EU-lijst van terroristen.

Voorzitter, collega's, aan het einde van dit jaar is dit voorstel van resolutie misschien symbolisch, maar wel belangrijk. Na een jaar oorlog blijft Oekraïne top of mind. Ik vertrouw er dan ook op dat dit voorstel van resolutie jullie brede, hopelijk unanieme steun kan krijgen, net zoals we in het verleden ook onze solidariteit en onze steun aan de Oekraïense bevolking hebben getoond. Ik dank u. *(Applaus bij de N-VA en Open Vld)*

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Ik denk dat het belangrijk is dat we hier onze stem laten klinken. Collega's, wat we hier duidelijk doen, is een rode lijn trekken ten aanzien van Poetin en het Poetinregime, met de trawanten rondom hem die hem steunen.

Dit is geen motie van afkeuring ten aanzien van de Russische bevolking. De geschiedenis wijst uit dat dat ook een bevolking is van grote schrijvers, componisten en wetenschappers, die minder geluk hebben gehad met hun leiders.

Uiteraard heeft dit voorstel van resolutie alles te maken met het optreden van het Poetinregime en zijn leider, de president van de Russische Federatie, Vladimir Poetin, zowel in binnen- als buitenland. Het is een regime waar het voor de binnenlandse opposanten het grootste geluk is als ze achter de tralies verdwijnen en niet worden uitgeschakeld. Daarvoor wordt vaak het hele NBC-repertoire aangewend, dat is nucleaire, biologische en chemische oorlogsvoering. Men gebruikt gifderivaten uit dat repertoire om mensen desnoods naar een andere wereld te helpen, gewoon omdat ze een andere mening hebben of opkomen voor democratie of pluralisme. Dat verdient een duidelijke rode kaart. Ook hun buitenlands beleid is heel erg duidelijk. Voor het Poetinregime is de rode lijn dat in hun achtertuin geen enkel democratisch experiment mag worden opgestart. Vanaf het ogenblik dat dit gebeurt, worden alle duivels ontbonden, collega's. Inderdaad, denk aan Oekraïne, denk aan Georgië, denk aan Moldavië. De eerste stap in dat duivelse proces is dat men de Russische minderheid activeert om het regime te destabiliseren. Daarna worden de duimschroeven verder aangedraaid door gasleveringen die plots ophouden en dergelijke meer, om de democratie verder te verzwakken en te ondergraven.

Desnoods krijg je dan wat in Oekraïne is gebeurd: dat men een land manu militari probeert te bezetten. Wat daar verder nog is gebeurd, dat zijn schandalige bladzijden in de geschiedenis van de menselijke beschaving: Boetsja, Marioepol, ... De tegenstander wordt dermate onmenselijk dat misdaden tegen de menselijkheid kunnen worden gepleegd. Collega Vanlouwe heeft daar voorbeelden van gegeven.

Voorzitter, collega's, onze rode lijn moet zijn dat we met dergelijke regimes niets te maken willen hebben. Daarvoor zijn kwalificaties zoals 'schurkenstaat' bedacht. We moeten onszelf nooit overschatten, maar ook niet onderschatten. Dit parlement heeft het voordeel gelegen te zijn in Brussel, de hoofdstad van de Europese Unie. Het is ook de hoofdstad van de NAVO. Hier zitten meer diplomatieke vertegenwoordigingen dan waar ook ter wereld. Dat is daadwerkelijk zo. Zij lezen onze pers, ze lezen onze kranten. Maar ook op institutioneel vlak – en dat onderschatten we hier vaak – heeft dit parlement alle bevoegdheden inzake buitenlands beleid, voor de competenties die ons door de Grondwet zijn toegemeten. Dat gaat veel verder dan bij andere regionale parlementen in de wereld.

Wij geven hier een duidelijk signaal. Rusland komt nu op het niveau te staan van schurkenstaten zoals Noord-Korea, Syrië en Cuba, trouwens ook allemaal landen waar Rusland intervenueert om de regimes die daar heersen, in stand te houden. Als Assad vandaag nog altijd president van Syrië is, dan is dat dankzij de aanwezigheid van de Russen in Latakia en ook dankzij het feit dat de Russen daar het luchtruim controleren en desnoods inderdaad manu militari aan de tegenstand duidelijk maken wie de sterkste is.

Dit is ook een moment van de waarheid, goede collega's, in dit parlement, om te spreken uit één mond. Dit gaat eigenlijk over de verdediging van het humanisme in de hele wereld en eigenlijk ook als beleidsstaat. Er zijn hier ook fracties die in het verleden heel dicht bij dat Poetinregime hebben gestaan. Ik verwijs naar de PVDA en het Vlaams Belang. *(Opmerkingen van Jos D'Haese)*

Ja, maar u mag straks ook spreken. Ook dat is democratie. Maar wij weten wat we verdedigen en ook waarvoor we opkomen. Wij hebben wat dat betreft een trackrecord, om de kaarten op tafel te leggen en kleur te bekennen. Wij staan alleszins voor de volle 100 procent achter deze resolutie. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Voorzitter, collega's, wat hier voorligt, is een voorstel dat ook al in het Europees parlement ter stemming heeft

voorgeleggen. Het Vlaams Belang heeft zich toen onthouden. Dit betekent natuurlijk niet, in geen geval, dat het Vlaams Belang de agressieoorlog van Rusland tegen Oekraïne goedkeurt. Integendeel, we hebben herhaaldelijk resoluties en amendementen mee gestemd die de Russische inval in Oekraïne en de oorlogsmisdaden die Russische militairen hebben begaan, streng veroordelen. Eigenlijk steunen we dan ook het merendeel van wat hier voorligt in de resolutie, het merendeel.

De reden waarom het Vlaams Belang zich echter zal onthouden bij deze resolutie bestaat uit verschillende elementen. Enerzijds omdat het internationale recht beschikt over instrumenten om oorlogsmisdaden te vervolgen, maar niet om hen als een terreurstaat aangeduid land te vervolgen. Er is ook geen internationale consensus over een eenduidige definitie van het begrip 'state-sponsored terrorism'. Daardoor kan ieder land dat zelf invullen en zouden ook een aantal van onze eigen bondgenoten mogelijk in dat lijstje passen.

Het is ook een feit dat zelfs de Verenigde Staten onder president Biden er zich tot op heden voor hoeden om Rusland formeel als staatssponsor van terrorisme te benoemen. Op het lijstje van de Verenigde Staten staan momenteel enkel Cuba, Noord-Korea, Iran en Syrië. Het is vooralsnog onduidelijk wat deze kwalificatie toevoegt aan het uitgebreide sanctieregime dat we nu al aan Rusland opleggen.

In het Europees parlement formuleerden bijvoorbeeld de Franstalige groenen trouwens gelijkaardige bezwaren als die die ik daarnet heb opgenoemd. Zij stelden onder meer dat er geen Europese definitie van terrorisme was en onthielden zich dan ook in het Europees parlement. Het Vlaams Belang zal dit ook doen, om de redenen die ik daarnet heb opgesomd.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Voorzitter, ik zal het kort houden, want ik heb eigenlijk ook nog twee vragen om uitleg in de commissie Leefmilieu. Maar ik wil hier wel absoluut op tussenkomen, want dit is een belangrijke kwestie.

De situatie in Rusland en in Oekraïne door Rusland is zeer pijnlijk. Het is opgesomd: theaters worden gebombardeerd, scholen worden gebombardeerd, vluchtelingenstromen worden gebombardeerd, fake news wordt verspreid, hongersnood wordt op internationale schaal georganiseerd. We moeten dat absoluut, absoluut veroordelen. En daar past ook een krachtig signaal bij.

We hebben in dit Vlaams Parlement de gewoonte om ook over internationale zaken krachtige signalen uit te sturen. Maar als ik dan deze resolutie vergelijk met de resolutie die een maand geleden in het Europees parlement werd besproken, dan zie ik vooral heel veel copy-pastewerk, heel veel dingen die werden overgenomen. Tot daaraan toe. Maar ik zie ook dat heel veel dingen eruit zijn weggevallen: alle aanbevelingen aan lidstaten zijn weggevallen, geen enkele aanbeveling aan de Vlaamse Regering werd opgenomen. Nochtans is er op websites van onze Vlaamse administraties nog altijd reclame rond investeren in Rusland.

Misschien moeten we toch ook in eigen boezem kijken en een deel van die aanbevelingen aan lidstaten die in de resolutie van het Vlaams Parlement staan, ook op ons betrekken en kijken wat wij, vanuit Vlaanderen, zelf kunnen doen. Ten tweede, en ik vind dat dat nog erger is, zijn er ook een aantal zaken geschrapt. Zaken waarover in het Europees Parlement over de Vlaamse democratische partijen heen, instemming was. Daarom is het ook zo dat we vanuit onze fractie een amendement hebben ingediend om die er opnieuw in op te nemen.

Dat gaat dan over twee zaken. Ten eerste, de aankoop en invoer van diamanten, een punt dat we al verschillende keren hebben aangehaald in de commissie,

omdat daar de oorlog mee wordt gefinancierd. Als Vlaanderen, en als de stad Antwerpen, hebben we daarom ook hier een heel belangrijke rol in te spelen. Ten tweede het overnemen van dat geschrapte uit de Europese resolutie, namelijk het onmiddellijk en volledig embargo op de invoer naar de EU van Russische fossiele brandstoffen. Dat is om dezelfde reden: die middelen worden gebruikt om de Russische aanvalsoorlog te financieren.

Vandaar dat wij dit voorstel, deze resolutie, amenderen, in de hoop dat we niet onder de lat gaan van die Europese ambitie. Anders geven we geen krachtig signaal maar vooral een verzwakt signaal ten opzichte van het Europees Parlement. Onze partijen hebben zich achter een sterkere tekst gezet. Ik hoop echt dat we ook in dit huis datzelfde krachtige signaal kunnen uitsturen. Het heeft geen zin om een resolutie te kopiëren en af te zwakken naar onze normen en zo een symbolisch signaal te geven. Tot daar mijn tussenkomst, voorzitter. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Dank u wel, voorzitter. Het hoeft geen betoog, collega's, dat Rusland zich de voorbije maanden schuldig gemaakt heeft aan zware agressie en wreedheden, en dat tot op heden. Daarnaast zien we meer en meer dat Poetin zich gedraagt als een terroristenleider die met bombardementen op burgerdoelen angst en terreur wil zaaien onder een volk dat weigert om zich aan hem te onderwerpen, dag in dag uit, maand na maand, zonder onderscheid tussen oorlogsdoelen en burgerdoelen. Wat momenteel vanuit Rusland in Oekraïne gebeurt, is inderdaad een door de staat gesponsorde en georganiseerde terreur, staatsterrorisme. Daar bestaat zo langzamerhand geen twijfel meer over. Het is belangrijk dat we dat vandaag ook expliciet zo benoemen. Het is terrorisme, niet meer, niet minder.

Die erkenning van terrorisme hier vandaag is zeer belangrijk, niet alleen als erkenning van het leed voor de Oekraïense bevolking maar ook als veroordeling van een conflict aan de grenzen van ons Europa. Maar ook – en dat wil ik benadrukken – omdat zij die tot voor kort op de koffie gingen bij Poetin, goed zouden beseffen welk regime zij gesteund hebben en, als ik vandaag de onthouding en de drogredenen voor die onthouding hoor bij het Vlaams Belang, nog steunen. Jullie gingen niet enkel op de koffie maar het is duidelijk dat jullie op de koffie willen blijven kunnen gaan. Het is jullie idee om een staat te steunen die terrorisme sponsort, een staat die bewust aanvallen uitvoert om angst en dood te zaaien in Oekraïne. Jullie doen maar. Wij, met Vooruit, zijn zeer tevreden over wat hier voorligt. We gaan dat ook steunen en we danken de collega's voor het opstellen ervan. Dank u. *(Applaus bij Vooruit, de N-VA en Open Vld)*

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Beste collega's, elke dag dat die vreselijke oorlog in Oekraïne blijft duren, is een dag te veel. Wij steunen dan ook de krachtige veroordeling van Rusland, dat scholen, ziekenhuizen, burgers, steden bombardeert, in deze tekst. We moeten dat soort misdaden bestraffen.

Ik ben heel blij dat de andere fracties in dit parlement dit nu ook inzien. Het ging daarnet, mijnheer Keulen, over fracties die dicht aanleunen bij Poetin. Ik neem aan dat u uw eigen fractie, de Open Vld-fractie, bedoelde. U kunt gerust eens googelen, mijnheer Keulen. U moet eens 'Poetin Verhofstadt' googelen en dan vindt u heel wat mooie foto's van die twee, die als beste vrienden samen op de foto staan. En dat was niet voordat Poetin oorlog is beginnen te voeren. Dat zijn allemaal foto's van tijdens de bloedige oorlog in Tsjetsjenië waarover niemand hier met een woord spreekt, nooit over gesproken heeft, en vandaag niet over spreekt. Dat is hier uit de geschiedenis verdwenen.

Toen konden er nog roebels worden verdiend voor de liberalen in Rusland. Toen was dat nog interessant. Vandaag hebben jullie blijkbaar liever dollars, en dus geen woord over het platbombarderen van Irak, geen woord over het kapotmaken van Libië, geen woord over het terugbombarderen naar de steentijd van Afghanistan door de Verenigde Staten, door de eigen bondgenoten. Dat is vandaag niet belangrijk, want jullie zien liever dollars dan roebels. Nu, over tien jaar zal het misschien opnieuw omgekeerd zijn, misschien liever opnieuw roebels in plaats van dollars, en dan gaat men misschien opnieuw op de koffie bij Poetin in zijn datsja om het allemaal eens een keer samen te bespreken. *(Opmerkingen)*

Beste collega's, de vraag vandaag is: is dit parlement voor of tegen het graanakkoord? Dat is de vraag vandaag. Is dit parlement voor of tegen de akkoorden voor het waarborgen van de nucleaire veiligheid in de kerncentrale van Zaporizja? Dat is waar wij vandaag over stemmen. Zijn we daarvoor of zijn we daartegen? Mijn fractie is zeer duidelijk. Wij vinden niet dat honger mag worden ingezet als oorlogswapen. Dat is schandalig, dat is misdadig. Wij vinden niet dat kerncentrales mogen worden ingezet als oorlogswapen. Wij vinden dat daar onderhandelingen over moeten plaatsvinden en dat daar resultaat in moet worden geboekt. Dat is al gebeurd, en of jullie dat nu willen of niet, hoe je de zaak ook draait of keert, dat verloopt via diplomatie. De meerderheid hier is daar blijkbaar tegen. De meerderheid hier vindt blijkbaar dat dat graan allemaal geblokkeerd moeten blijven, dat de Russen in Zaporizja kunnen doen wat ze willen en dat de wereld in honger en in een nucleair armageddon mag worden gestort. Beste collega's, dat is jullie goed recht, maar als je een andere staat bestempelt als schurkenstaat, als staatssponsor van terrorisme, kom mij dan niet vertellen dat je daar nog mee gaat onderhandelen. Dat is daarmee onmogelijk gemaakt. Dat is redelijk evident: er wordt niet onderhandeld met terroristen. Dat doe je niet. Wie hier dus voor deze tekst stemt, met een zeer terechte verontwaardiging en een zeer terechte veroordeling van de schandalige misdaden van Rusland, die moeten worden veroordeeld en moeten worden bestraft, die stemt tegen de graandeal. Ik denk dat het belangrijk is om zich dat goed te realiseren.

Beste collega's, dit is een vrijgeleide voor een verdere escalatie van de oorlog. Wij zijn voor het graanakkoord. Wij zijn tegen een verdere escalatie. Eerst hebben jullie allemaal sancties opgelegd die hebben gemaakt dat de werkende klasse vandaag de winter niet kan doorkomen, dat de energiefacturen door het dak gaan, dat mensen thuis in de kou zitten, en nu willen jullie blijkbaar ook nog dat graanakkoord kelderen om de wereld in de honger te storten en ervoor te zorgen dat de winkelkar nog duurder wordt. Wie gaat er nog allemaal moeten betalen voor jullie zotte plannen? Het helpt de mensen in Oekraïne niet vooruit. De situatie is nog nooit zo erg geweest als vandaag. Als jullie het van mij niet willen aannemen, wat ik kan geloven, neem het dan aan van de president van de Verenigde Staten van Amerika. Hij kan er bezwaarlijk van worden verdacht een Poetinlover te zijn, denk ik. Hij ontvangt vandaag Zelenski in Washington. Hij heeft voor tientallen miljarden oorlogstuig naar Oekraïne gestuurd. Joe Biden, de president van de VS, zei in september nog het volgende, en ik citeer – ik verzin dat niet –: "Het aanduiden van Rusland als een staat die terrorisme steunt, zou de uitvoer van voedsel kunnen vertragen en een akkoord over het vervoer van goederen via de Zwarte Zee in gevaar kunnen brengen." Allerbeste collega's, het is niet de PVDA die dat zegt. De president van de Verenigde Staten van Amerika zegt dat, als het Vlaams Parlement dit voorstel van resolutie steunt, jullie het graanakkoord in gevaar brengen, en al zeker het toekomstige akkoord.

Ik hoop dat iedereen hier in eer en geweten stemt en dat de meerderheid, als ze hier straks voor stemt, weet dat ze stemt voor oorlog, voor honger in de wereld, voor hogere voedselprijzen. Wel, de PVDA stemt daar niet voor. *(Applaus van Lise Vandecasteele)*

Ik verwijs naar de covoorzitter van de groene fractie in het Europees Parlement, Philippe Lamberts: "Deze resolutie heeft geen rechtsgrondslag. Het Europese recht definieert het begrip 'staatssponsor van terrorisme' niet." Ik denk dat de heer Lamberts gelijk heeft. Jullie gebruiken woorden voor politieke doeleinden die geen enkele rechtsgrond hebben, terwijl die rechtsgrond bestaat. Collega's, artikel 8 van het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof bevat wél een concrete en gedetailleerde lijst van oorlogsmisdaden die door het Internationaal Strafhof kunnen worden vervolgd.

Dat zou een solide rechtsgrondslag bieden voor de vervolging en de veroordeling van de misdrijven. Daar pleit de PVDA voor. Wij hebben er zelf in juli een voorstel van resolutie over ingediend in dit parlement. Zonder, beste collega's, die belangrijke humanitaire onderhandelingen in gevaar te brengen. Daarom kunnen wij dit voorstel van resolutie niet steunen.

Beste collega's, het moet mij toch van het hart dat ik verstedd blijf staan van de twee maten en twee gewichten in dit parlement. Als het over Rusland gaat, kunnen al die sancties niet zwaar genoeg zijn. Maar als het over een bondgenoot als Israël of Saoedi-Arabië gaat, dan is het 'hup, mondje toe'. In Palestina is dit jaar het dodelijkste voor kinderen op de West Bank sinds 2005. De 16-jarige Jana Zakarneh werd doodgeschoten door de Israëlische politie op haar eigen dakterras. Vier kogels. Diaa al-Rimawi werd met twee kogels in de rug op straat doodgeschoten door het Israëlische leger. Jemen kent de grootste humanitaire ramp door toedoen van bondgenoot Saoedi-Arabië, dat ondertussen bovendien journalisten omlegt en daarvoor immuniteit krijgt bij de Verenigde Staten. Niemand spreekt daarover. Dan is het 'mondje toe'. Dat is dan geen staatsterrorisme. Ik kan dat echt niet begrijpen.

Beste collega's, ik herhaal. Wij delen de verontwaardiging. Kom straks niet zeggen dat het niet waar is. Wij delen de afschuw. Wij delen de veroordeling van de oorlogsmisdaden in Rusland. Wij hebben er in dit parlement zelf voorstellen van resolutie en moties over ingediend. Maar wij zijn niet akkoord met het opblazen van de graandeal. Wij zijn niet akkoord met het opblazen van humanitaire onderhandelingen. Wij zijn niet akkoord met het opblazen van de diplomatie. Daarom zullen wij ons over dit voorstel van resolutie onthouden.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Collega D'Haese, wat ons toch duidelijk onderscheidt van u, is toch – met alle respect – de genegenheid, de vriendschap, het feit dat Rusland voor u een voorbeeldstaat is. Jaja, dat wordt gestaafd met foto's. Mensen in verantwoordelijke posities moeten op een zeker ogenblik met iedereen spreken, maar er zijn ook grenzen, en daar houdt het op. Hoe geloofwaardig is het als u spreekt over de energiecrisis? Hoe geloofwaardig is het als u spreekt over de inflatie, het inflatiespook, het feit dat het leven heel duur geworden is? Dat heeft toch alles te maken met het gegeven dat Poetin vandaag in Oekraïne zit, daarmee alle regels van het internationaal recht schendt en ook tegen de wil van de Oekraïners ingaat. Het is toch de door u bewonderde Poetin die daar de internationale rechtsorde met de voeten treedt. Het is ook diezelfde Poetin die dictaturen in Syrië, in Wit-Rusland, in Kazachstan en elders in de wereld manu militari mee in stand helpt houden. Wat u doet, is listigheid. U gebruikt woorden om daarmee uw verantwoordelijkheid te ontlopen en te ontwijken. Over Israël en andere schanddaden zullen wij ook niet zwijgen, daarover zullen we ook onze mond opendoen. We zwijgen ook niet over Rusland en alles wat daar nu gebeurt op minder dan 1000 kilometer van hier. Er liggen maar twee landen tussen België en Oekraïne, namelijk Polen en Duitsland. Om u op die manier van uw verantwoordelijkheid te onttrekken, dat is zowel doorzichtig als compleet ongeloofwaardig. *(Applaus bij Open Vld en de N-VA)*

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Opnieuw is aangetoond dat 'les extrêmes se touchent'. Ik hoor dat het Vlaams Belang en de Partij van de Arbeid dit voorstel van resolutie niet gaan steunen, net zomin als ze dat in het Europees Parlement gedaan hebben. Ik vraag me het volgende af. Alles wat ik daarstraks heb opgesomd – het bombarderen van scholen, ziekenhuizen, infrastructuur, energie- en watervoorzieningen – hoe kan men dat eigenlijk nog omschrijven? En dat is niet eenmaal gebeurd, dat is niet gedurende een week gebeurd, men doet dat dagdagelijks. Men doet dat vandaag nog steeds. Negen maanden nadat de oorlog begonnen is, blijft Rusland diezelfde tactiek gebruiken en burgerdoelwitten aanvallen. Dag in dag uit is dat een inbreuk op het internationaal oorlogsrecht. Dan kan ik alleen maar vaststellen dat men doelbewust dat volk wenst uit te roeien, dat men inderdaad kinderen wenst te doden, dat men slachtoffers in ziekenhuizen nog blijft aanvallen, dat men er andere landen bij betreft. We hebben gisteren nog gezien hoe Poetin naar Wit-Rusland is gegaan met de bedoeling ook dat land volledig in die oorlog te doen meegaan. Het verwondert mij dat men allerlei argumenten zoekt, zoals het opblazen van de graandeal, terwijl het wel Poetin geweest is die die graandeal eerder al heeft opgeblazen. Het is Poetin geweest die dat gedaan heeft. Ik stel vast dat beide partijen van de extreme kanten nog bepaalde relaties wensen te onderhouden met het Poetin-regime. *(Opmerkingen bij het Vlaams Belang)*

We hebben na de Tweede Wereldoorlog ook gezien dat nazi-Duitsland, terecht, veroordeeld is. Maar nooit, op geen enkel ogenblik, heeft het communistische regime van Stalin zich moeten verantwoorden voor de oorlogsmisdaden. Soms denk ik dat bepaalde partijen hier – en dan kijk ik vooral naar de Partij van de Arbeid – eigenlijk hopen dat deze oorlog plots stopgezet zal worden, dat het regime gewoon verdergezet kan worden en dat we de diplomatieke verhoudingen met dat land moeten verderzetten. Het verwondert mij dat men opnieuw, net zoals in het begin, argumenten begint te zoeken om Rusland toch maar niet al te hard te treffen, terwijl Rusland vandaag niets anders doet dan de Oekraïense bevolking bijzonder hard treffen.

Wat de amendementen van Groen betreft, verwondert het mij toch dat men daar keer op keer probeert zaken bij te sleuren die er absoluut niets mee te maken hebben. Wat het treffen van de diamanthandel betreft, kan ik u zeggen dat Rusland niet getroffen zal worden maar dat wij getroffen zullen worden. Is dat uw bedoeling? Rusland zal die sancties op geen enkele manier voelen. Maar steeds probeert men daar zaken bij te sleuren die er volgens ons niets mee te maken hebben.

Het is voor mij al duidelijk dat de meest extreme partijen dit niet zullen steunen. Ik dank alleszins de Vooruitfractie, die zich onvoorwaardelijk geschaard heeft achter dit voorstel van resolutie. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Voorzitter, ik denk dat het geheugen van sommige liberalen en anderen in deze zaal toch wel kort is. Mijnheer Keulen, jullie mogen ervoor uitkomen dat jullie de roebels zijn gaan halen in Rusland. Op zich heb ik daar geen probleem mee, maar kom het achteraf niet ontkennen. U spreekt over Poetin bewonderen. Ja, maar u spreekt over Guy Verhofstadt, hé. "Ik was een grote fan van Poetin." Guy Verhofstadt, hé. Niet de PVDA, hé. "Ik was een grote fan van Poetin. Poetin, een intelligent en stabiel man." Dat was Verhofstadt, hé. Dat was Verhofstadt terwijl Poetin de misdadige oorlog in Tsjetsjenië aan het voeren was, terwijl die Grozny heeft platgebombardeed tot op de grond, toen hij terroristen ging zoeken tot op het toilet. Weet u nog? Dat was Verhofstadt,

twintig jaar geleden, de grote fan: "intelligent, stabiel". Nu komt u hier zeggen dat de PVDA affiniteit heeft met Poetin. Gaat u het eens na, mijnheer Keulen. PVDA is altijd tegen Poetin geweest, niet zoals het Vlaams Belang. Het Vlaams Belang, dat zijn Poetinvriendjes, dat is redelijk duidelijk. Dat kunt u allemaal terugvinden, dat is geen enkel probleem: wapenhandel en alles, tot in Syrië toe. Het Vlaams Belang: dictators, daar zijn we goede vrienden mee. Dat is evident. PVDA is altijd tegen Poetin geweest, altijd. *(Opmerkingen van Björn Rzoska)*

Goede koffie, of thee. Het was naar het schijnt thee bij Assad en geen koffie. Dat moesten we dan nog grappig vinden ook. Dat soort dictatorvriendjes zit aan die kant van de zaal en een klein beetje in het midden. Mijnheer Keulen, ga het na. PVDA is altijd tegen Poetin geweest, tegen de totale uitverkoop van zijn land aan oligarchen, tegen de totale 'verkapitalisering' van Rusland. Daar zijn we altijd tegen geweest. Wij zijn altijd tegen de oorlog in Tsjetsjenië geweest. Jullie niet, hé. Wij zijn er altijd tegen geweest. Kom mij geen lessen uit de geschiedenis spellen. De onderdrukking van de oppositie en het gebrek aan democratie in Rusland, daar zijn wij altijd tegen geweest. Verhofstadt is naar ginder gegaan om te zeggen dat hij fantastisch stabiel was en wat een fan hij van hem was. Kom mij hier niet vertellen welke fracties er affiniteit hebben met Poetin, echt waar. Ik zou me schamen in uw plaats als ik dat soort dingen zou proberen te zeggen.

Twee, over Israël, Saoedi-Arabië: ik zie de resoluties graag komen, ik zie de tussenkomsten graag komen, ik zie het allemaal graag komen. Maar alles wat we hierover indienen, wordt weggestemd. Dat wordt weggestemd. Deze zomer nog: weggestemd. *(Opmerkingen van Karl Vanlouwe)*

Onderzoek naar oorlogsmisdaden in Israël en Jemen: weggestemd door de meerderheid. Kom mij hier niet vertellen dat jullie daar bezorgd over zijn. Dan spreken we nog niet over de Amerikaanse bombardementen. Dan spreken we nog niet over de Belgische, de Europese bombardementen. Ga eens een keer vertellen in Libië hoe de democratie er vandaag uitziet. Ga ginder eens spreken over vrijheid, nadat u het helemaal kapot hebt gemaakt. Kom mij daar niet over ... Wat een hypocrisie.

Tenslotte, hierover is de heer Vanlouwe redelijk eerlijk vind ik, en dat is op zich goed: de graandeal kan jullie geen bal schelen. *(Opmerkingen van Karl Vanlouwe)*

Het kan jullie geen bal schelen. U bent zelfs vergeten dat hij nog bestaat. U denkt dat die is opgeheven. Dat is niet waar. De graandeal gaat vandaag door. Het kan u allemaal geen bal schelen dat er mensen omkomen in de hoorn van Afrika, mijnheer Vanlouwe, omkomen van de honger. Het kan u allemaal niet schelen. Dat de prijzen in de winkels vandaag stijgen: het kan u allemaal niet schelen. Wel, mijn partij, mijnheer Vanlouwe, kan het wel schelen.

Ik wil een einde aan die oorlog. Daarvoor hebben wij diplomatie nodig, hoe men het ook draait of keert. Ik wil humanitaire akkoorden. Daarvoor heeft men diplomatie nodig, hoe men het ook draait of keert. Dat is de enige manier waardoor er al kleine lichtpuntjes zijn geweest in deze oorlog, via diplomatie. *(Opmerkingen van Maurits Vande Reyde)*

Er worden mensen gebombardeerd, effectief. Dat is vreselijk. Daar moet een einde aan komen. Dit is niet de manier om daar een einde aan te brengen. Het enige wat u doet, is de miserie nog groter maken. Spreek u er allemaal over uit. Ik wil alle partijen wel horen. Graandeal: voor of tegen? Als jullie voor zeggen, dan stel ik voor dat jullie deze tekst niet steunen, want dit torpedeert dat soort akkoorden.

De heer Vanlouwe is daar heel duidelijk, heel eerlijk over: het kan jullie geen bal schelen. Wel, mijn partij kan het wel schelen. Ik wil dat die de oorlog eindigt. Ik

wil dat er humanitaire akkoorden kunnen worden gesloten en ik wil dat die oorlogsmisdaden veroordeeld worden. Maar dat doet men niet op basis van verzinsels die geen juridische rechtsgrond hebben, niet Europees, niet in ons land. Dat doet men op basis van het Internationaal Strafhof, artikel 8 van het Statuut van Rome. Waarom weigert u om daarmee aan de slag te gaan? Waarom moet u nieuwe dingen uitvinden waarvan het enige gevolg is dat alle diplomatieke relaties zullen worden doorbroken en dat het onmogelijk wordt om nog humanitaire onderhandelingen te voeren? Dat is de vraag die ik hier aan jullie stel.

En dus wij delen de verontwaardiging. Wij delen de afschuw. Wij delen de veroordeling. Wij delen de oproep naar onderzoek naar oorlogsmisdaden. Wij hebben dat hier allemaal ingediend of gesteund of gestemd. Maar wij delen niet de oproep om alle diplomatieke betrekkingen te verbreken. Neen, echt niet. We delen niet de oproep om de hele wereld in de honger te storten. Wij delen niet de oproep om de prijzen nog hoger te doen stijgen. Wij delen niet de oproep om deze oorlog nog verder te escaleren.

Opnieuw: van mij mag u het ook gewoon in Amerika gaan uitleggen aan de heer Biden, dat de heer Biden een grote Poetinlover is, die vindt dat de mensen iedere dag gebombardeerd moeten kunnen worden. Het is de heer Biden die het zegt. Ik zal het misschien nog eens even herhalen, want u heeft misschien niet goed geluisterd. De heer Biden stelt letterlijk: "Het aanduiden van Rusland als een staat die terrorisme steunt, zou de uitvoer van voedsel kunnen vertragen en akkoorden over het vervoer van goederen over de Zwarte Zee in gevaar kunnen brengen." Het is niet mijn grote vriend, de heer Biden, het is wel jullie grote vriend. Ik zou denken dat je er beter naar luistert.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Mevrouw de voorzitter, collega Aerts heeft daarnet aangegeven dat hij in de commissie zit. Ik wil gewoon antwoorden op de toch wel heel merkwaardige opmerking van collega Vanlouwe. Collega Vanlouwe, bent u er nu echt van overtuigd dat diamant absoluut geen rol speelt in dat conflict? Bent u er nu echt van overtuigd dat Rusland totaal geen inkomsten haalt uit het verhandelen van diamant? En twee: als je consequent bent, dan neem je ook dat stuk van de Europese resolutie over. Het is goedgekeurd door uw eigen collega's in het Europees Parlement. Ook de N-VA-collega's hebben die passage goedgekeurd, en die staat daar heel duidelijk in: "dringt aan op een verbod op de directe of indirecte invoer, aankoop of overdracht van diamanten, in ruwe of in bewerkte vorm, uit de Russische Federatie." Goedgekeurd door uw collega's, door de meeste collega's die hier zitten.

Waarom hebt u niet de moed om ook dat over te nemen in de Vlaamse resolutie? Of zijn het de diamanten in Antwerpen en de Antwerpse burgemeester die dit stuk van de resolutie eigenlijk niet zien zitten? Ik bedoel: mensenrechten zijn iets dat je niet van het schap haalt. Mensenrechten zijn niet iets dat je bij wijze van spreken op het moment dat het je goed uitkomt van het schap haalt. Dan ben je niet consequent. De Europese collega's zijn consequent geweest. Onze vraag is gewoon: wees ook consequent op dit niveau, en dit is de reden waarom we die twee amendementen – het zijn perfecte kopieën vanuit de Europese resolutie – hier op tafel leggen. Het gaat niet op om langs de ene kant terecht moreel verontwaardigd te zijn over wat er gebeurt – dat zijn we allemaal –, maar het vergt ook politieke consequentie, en op sommige momenten ook politieke moed om te zeggen dat dat ook betekent dat we wel degelijk consequent ingrijpen op een stuk van onze verantwoordelijkheid, waar we op kunnen ingrijpen. (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Mevrouw de voorzitter, collega's, soms is het toch mooi om het debat gewoon zijn kansen te laten gaan. Collega D'Haese heeft ons hier nu een schoolvoorbeeld gegeven in marxistische dialectiek, en het bestaat nog: marxistische dialectiek. De techniek van de omkering, gemaakt van schuld en onschuld, gemaakt van zwart en wit. Als er vandaag een probleem is met peperdure energie, als er vandaag een probleem is met het inflatiespook en het feit dat de winkelkar voor de arbeiders onbetaalbaar duur dreigt te worden, heeft dat toch alles te maken met de inval van Poetin in Oekraïne, en niet met iets anders. *(Applaus bij de N-VA)*

Als er vandaag een graanakkoord moet gesloten worden om te zorgen dat de mensen op het Afrikaanse continent niet verhongeren, heeft dat alles te maken dat schepen in de Oekraïense havens aan de Zwarte Zee niet kunnen uitvaren, vanwege het feit dat daar Russische troepen zitten. Dat is toch de realiteit.

Marxistische dialectiek: je keert alles om. Je haalt dingen uit de context. Lenin zei ooit: "Geef me één woord en ik hang die man op." Dat is wat je hier doet ten aanzien van Verhofstadt, en dat doe je ten aanzien van ons allemaal, listig, doorzichtig, maar helemaal ongeloofwaardig. *(Applaus van Els Ampe en Karl Vanlouwe)*

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Voorzitter, ik wil toch even tussenkomen, want men spreekt hier vandaag in heel extreme bewoordingen. Ik wil de framing door collega D'Haese en wat hij probeert te zeggen toch wel tegenspreken. Wij zouden hier met heel velen tegen eten voor mensen zijn, wij zouden hier met heel velen voor hongersnood zijn, wij zouden hier met heel velen tegen diplomatie zijn, wij zouden hier met heel velen tegen democratie zijn, wij zouden hier met heel velen voor hulp voor wrede regimes zijn. U somt regimes op als Saoedi-Arabië, Syrië, Israël, Palestina, de Hoorn van Afrika, waarover we nog maar recent een resolutie hebben ingediend. U haalt zelfs Joe Biden erbij om uw grote gelijk te tonen. U probeert het met de techniek van de omkering, collega. U denkt velen daardoor mee te krijgen. Het is triestig, het is triestig dat u wilt framen dat wij voor al die dingen zijn en vooral dat wij voor oorlog en hongersnood zouden zijn.

Na de Oeigoeren, waarbij u niet meeding in de veroordeling van de gruwelijke wreedheden ... *(Opmerkingen van Jos D'Haese)*

De voorzitter: Collega D'Haese, men heeft u ook laten uitspreken.

Annick Lambrecht (Vooruit): Na de Oeigoeren verdedigt u Poetin, en niet een heel beetje. Wel, dat is geheel voor u en uw partij. Voor ons is dat niet zo en ik ben heel blij met wat hier voorligt. We zullen blijven zeggen, en ik durf dat luidop te zeggen, dat wat daar in Rusland onder Poetin gebeurt, puur, zuiver terrorisme is. U mag nog duizenden redenen aanbrengen, ze plakken niet! *(Applaus bij Vooruit en de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Muylers heeft het woord.

Philippe Muylers (N-VA): Ik vind het raar dat we opnieuw de discussie over diamanten voeren. Die is in de commissie heel duidelijk naar voren gekomen. Ik dacht dat ook de minister-president daar heel juist en duidelijk op heeft geantwoord. De bedoeling van een boycot is om degene die wordt geboycot te raken. Ik hoop dat iedereen het daarmee eens is. Door de diamantuitvoer naar Antwerpen of naar waar dan ook waar diamanten worden bewerkt te beperken, wil je zorgen dat Rusland daar nadeel van heeft. De minister-president heeft in de commissie heel duidelijk naar voren gebracht dat dat niet het geval zal zijn, want naast Antwerpen zijn er uiteraard andere plaatsen in deze wereld waar

diamant wordt bewerkt en die landen hebben aangegeven dat ze niet tegen Poetin en niet tegen Rusland zijn en dat ze geen probleem hebben om de diamant verder te bewerken. Het enige wat op dat moment wordt gedaan, is onze eigen westerse wereld te schaden en dat lijkt mij nooit de bedoeling te zijn van een voorstel van resolutie waarin maatregelen worden getroffen. Dat is in de commissie duidelijk naar voren gebracht door de minister-president. Dat was toen ook op vraag van collega Aerts. De minister-president heeft deze stelling heel duidelijk gemaakt. Die is, denk ik, vanuit de meerderheid heel duidelijk begrepen en wij steunen die filosofie.

De minister-president heeft eraan toegevoegd dat hij de eerste zal zijn om de diamant invoer wel te boycotten als dat wereldwijd gebeurt, maar hij zal dat niet doen ten koste van West-Europa en ten voordele van Rusland. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Voorzitter, wanneer ik collega D'Haese hoor, moet ik vaststellen dat dit je reinste demagogie is, communistische demagogie. Hij keert de feiten gewoon om. Men probeert bijna van een dader een slachtoffer te maken en men probeert anderen als dader aan te duiden. U hebt er de Verenigde Staten en de conflicten in Irak bijgehaald, u hebt Libië en Saoedi-Arabië erbij gesleurd, de president van de Verenigde Staten ... De oorzaak van de crisis waar we nu in zitten, is echter de inval in Oekraïne door Rusland. De hongersnood is een gevolg van deze inval. De energiecrisis is een gevolg van deze agressie door Rusland, niet door een kapitalistisch regime, want dat waren de woorden die u sprak. Het feit dat de democratie er wordt ondermijnd stelt u gelijk aan dat er een kapitalistisch regime in Oekraïne werd geïnstalleerd en daar hebt u het waarschijnlijk bijzonder moeilijk mee.

Verder wil ik toch even zeggen dat alles wat er elke dag gebeurt in Oekraïne – het is al opgesomd –, wel degelijk onder de definitie van terrorisme valt. Ik verwijs hiervoor naar wat aanvaard is door de EU, door de VN-Veiligheidsraad en de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties en onder meer in resolutie 1566 is opgenomen. Alles wat vandaag, en eigenlijk al negen maanden gebeurt, valt wel degelijk onder de definitie van terrorisme. Ik wil niet dat er inderdaad in de toekomst nog afspraken worden gemaakt met een terroristisch regime. Dat is inderdaad gevaarlijk. Ik hoop dat Poetin zich ooit daadwerkelijk zal moeten verantwoorden.

Dat is een fout geweest in de geschiedenis: Stalin heeft zich nooit moeten verantwoorden voor zijn oorlogsmisdaden na de Tweede Wereldoorlog en heeft gedurende jaren nog landen en regimes kunnen onderdrukken. Dat is blijkbaar ook de bedoeling van het regime van Poetin.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Ik ben de heer Vanlouwe heel dankbaar. Het is glas-helder, zwart op wit. Hij wil geen akkoorden meer sluiten met Rusland. Dat is een verdedigbaar standpunt, u kunt dat verdedigen. Ik vind het onverdedigbaar. U kunt het verdedigen. U wilt dus in de toekomst geen graandeals meer, u wilt geen deals meer sluiten omtrent nucleaire veiligheid, u wilt geen onderhandelingen voeren over het einde van deze oorlog, u wilt geen onderhandelingen over collectieve veiligheid. U vindt dat allemaal niet nodig. Dat is heel duidelijk, dat is een heldere keuze.

Die keuze ligt hier op de tafel. De meerderheid stemt voor, blijkbaar met de steun van Groen en Vooruit. Mij niet gelaten, mijn partij is het daar niet mee eens. Uiteraard is de oorzaak van het graanprobleem de oorlog. Dat is evident. De vraag is of we er een oplossing voor vinden. We hebben oplossingen zoals de

graandeal. U vindt dat we die niet nodig hebben, laat de mensen dan maar verhongeren. Voilà, de stemming is zeer duidelijk.

Wie vindt dat ik er Joe Biden bijsleep, kan zelf nalezen wat die man zegt. Ik stel voor dat jullie nog even een amendement toevoegen aan het voorstel van resolutie: wij vinden dat de Amerikaanse president geen idee heeft van hoe hij Rusland moet aanpakken, of iets in die aard. Dan is het voor de president van de VS duidelijk dat men vindt dat hij er totaal naast zit, dat hij geen idee heeft hoe hij dit conflict moet beheren en dat hij snel ook zo'n voorstel van resolutie over staatsponsorsponsorisme zou moeten goedkeuren omdat de graandeals beter allemaal zo snel mogelijk geblokkeerd worden.

Dat is het voordeel van de duidelijkheid, dat staat in het verslag, dat is heel handig. Dat is heel goed, mijnheer Vanlouwe.

De voorzitter: U hebt nog vijftien seconden.

Jos D'Haese (PVDA): Dat is uw verdienste. Dus is ook heel duidelijk, mijnheer Vanlouwe, waarom wij deze tekst onmogelijk kunnen steunen. Iedereen die voor humanitaire akkoorden is, die voor de graandeal is, kan de tekst evenmin steunen, wat niet wil zeggen dat men niet voor een veroordeling en berechting is van de oorlogsmisdaden en het stopzetten van de oorlog kan zijn. *(Opmerkingen van Marino Keulen)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de stemmingen over de amendementen en de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vanochtend.

We komen opnieuw bijeen om 14 uur om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 11.49 uur.